

ČÍSLO 45 | **BŘEZEN 2024**

KOLEM **KAMEN**

www.kolem-kamen.cz

Kolem kamen
časopis pro ty, kteří to s topením myslí
opravdu vážně

čtvrtletník
číslo 45, vychází 31. 3. 2024
ISSN 2464-7527
MK ČR E 21836

Vydává
Spolek na obnovu tradičních řemesel
Dvory nad Lužnicí 87
378 08 Dvory nad Lužnicí
IČO: 03390578
zapsáno ve spolkovém rejstříku
vedeném u Krajského soudu v Českých
Budějovicích v oddílu L, vložce číslo 6499

šéfredaktorka
Jitka Pokorná

vedoucí vydání
Eliška Pokorná

jazyková redakce
Radka Šimová

spolupracovníci redakce
Karel Blažek, Igor Bubeníček,
Hannes Eilig, Julie Hrabánková,
Marta Jastrebnická, Petra
Sedláčková, Růžena Srbová

grafická úprava a sazba
Michal Jánský

tisk
Akontext s.r.o. Praha

www.kolem-kamen.cz
redakce@kolem-kamen.cz

Na titulní straně:
Kachlová sálavá kamna,
kachel Exposi, kamnová vložka
Brunner HKD 2.2 tunel,
realizace STAVBA krbů s.r.o.

IronDog 07

Editorial

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv redakce

Vážení čtenáři, jsem jednou z těch, která se těší na jaro a netrpělivě sleduje již od konce února všechny, byť malé náznaky příchodu jara. Přiznávám, že nemám zimu zrovna v lásce, ale plně si uvědomuji, že pro nás kamnáře je zima obživou. Čím tužší, tím lepší.

Ještě než se dostanu k tomu, co se o jarním vydání můžete dozvědět, dovoluji mi, abych poděkovala všem čtenářům, kteří si našli chvíli a poslali pár děkovaných slov o pozitivní emoci, kterou jim přečtení zimního vydání přineslo. Největší radost vám udělala vánoční povídka, která vznikla na základě skutečné události. A abychom měli radost i my v redakci, poslali jste nám fotky malých ratolestí smějících se od ucha k uchu s časopisem v ruce. Potěšila nás i fotografie od mladého kominíka, který měl hned druhý den, co si povídku přečetl, podobné překvapení v podobě dvou kočičích očí svítících do černé tmy komína. Život je prostě krásně barevný. A nikdy nevíte, co vás potká zítra. Každopádně velké díky a věřte, že tyto zprávy jsou pro nás hnacím motorem.

K redakční práci patří i focení krásných realizací krbů či kamen přímo v domácnostech či chalupách majitelů, aby bylo v našem čtvrtletníku nejen co číst, ale i na co pěkného koukat. Jedna z lokací, kam jsme se s fotákem vydali, byly Jeseníky. Všichni spokojení majitelé kamen byli moc milí a ochotně nás pustili přes práh svých obydlí. Zpravidla neodcházíme hned po pořízení fotografií, ale často se pak ještě povídá u kávy o tom, jak jim kamna slouží a jak si je užívá celá rodina. Co se ale při focení nedalo přehlédnout, je to, že určitě platí, že jsme národ chalupářský. V každé dobré chalupě musí být pořádná kamna. Kdo má chalupu, má kamna a taky je zpravidla majitelem psa. Takže máme pěknou složku fotek kamen s labradorem, dogou, ridgebackem, basetem, ale i křížencem. Všichni chlupáci byli tak vychovaní, že se nechali u kamen fotit. Pravda, někde byla pozice vynucená sladkou odměnou v podobě piškotu. Focení probíhalo v době, kdy nás zrovna opustil Neks, jeden z našich redakčních psů, kterého jsme znali z titulků a některých rubrik. Vznikl tak nápad podělit se s vámi o tyto fotky na dvou stránkách, protože kamna a zvířata tvoří nerozlučnou dvojici.

Kvůli rozhovoru k nám z Vysočiny vlakem přicestoval kamnář Leoš Rožnovský. Jeho přístup ke kamnařině, architektuře, ale i k životu by se dal nazvat slovem tradiční. Zda slovo „tradiční“ je ten správný pojem pro

jeho životní i profesní postoj, co ho v práci baví a jaká byla jeho cesta ke kamnařině, bylo téma zajímavého povídání nad šálkem horkého čaje. Zařadili jsme pro tento rok i dvě nové rubriky. První s názvem „Kam s nimi?“ vám odpoví na často kladené otázky, co dělat, když mám stará kamna či staré kachle. Mohu je znovu použít, jak je očistit či renovovat? Za rubrikou stojí zkušená a vystudovaná restaurátorka Radka Bukovjanová a já věřím, že se i já dozvím mnoho nového. Častá otázka, kde mohu studovat obor kamnář, kde si udělat rekvalifikaci na toto tradiční řemeslo, nás přivedla k nápadu zmapovat toto téma. Do Ostravy do kamnářských dílen jsme se rozjeli vyzpovídat studenty pro jarní číslo. Rekvalifikanti pod vedením Mira Jauerniga nás přijali velmi pohostinně s talířem horké a vydatné polévky z plotny kachlového sporáku, který tu neslouží jen pro výuku.

Kolem sporáku jsme se točili s mladým kuchařem Pavlem Tomáškem, který nám pro jarní vydání připravil neskutečné lahůdky na sporáku i peci. I on vaří rád českou kuchyni na tradičním českém kachlovém sporáku, který si pro své vaření nechal vystavět. Jestli existuje něco, co vhodně vystihuje všechny naše hosty jarního vydání, tak je to určitě poctivost, se kterou dělají své řemeslo ať vaří, či opravují kamna. A všechny dobré věci chtějí svůj čas. Začátkem února se dočkala i naše redaktorka Julie. A tak mi dovoluji přivítat nového člena naší redakce, malého Bruna. Oběma přeje hodně zdraví, a pokud půjde Bruno ve šlépějích své mámy, lehkou ruku při psaní!

Hezké jarní dny u kamen, ale i u prvních jarních ohýnků.

Aby bylo topení malá starost a velká radost

Text | Růžena Srbová
Foto | archiv Kolem kamen

Žijeme v době, která přináší skoro každý den nové technologie, které nám mají ulehčovat život. Vezeme se na vlně pohodlí, ale na druhé straně stále častěji pokukujeme po světě starých časů našich babiček a hledáme v něm kouzlo romantiky, která v přetechizovaném světě tolik chybí. Je to zvláštní rozpor, který stále častěji zasahuje i do kamnářského oboru a obecně i do světa lidí, kteří přemýšlí o tom, jak pohodlně topit a přitom si užít trochu toho kouzla starých časů.

Pocit tepla je důležitou součástí našich životů už od pradávna. Jeho zdrojem bývalo po dlouhý čas jen slunce. To se ale pravidelně s večerem vypínalo, přes den ho často zakrývaly mraky, v létě topilo moc, v zimě zase málo. Sem tam bouřka zažehla bleskem starý peň, a tak vznikl oheň, což zaujalo pračlověka. Ve chvíli, kdy pochopil, že má-li oheň co stravovat, hoří a hřeje v podstatě neomezeně dlouho, vytvořil ohniště. To následujících několik desítek tisíc let zdokonaloval a ten proces trvá až dodnes. Úkol zní po celou tu dobu poměrně jednoduše. Aby se člověk zahřál tak akorát a zbytečně se u toho nenadřel. Definice jednoduchá, cesta k uspokojivému výsledku však vpravdě sysifovská.

Přesto se dá říci, že jsme ušli kus cesty a v oblasti topení učinili významný pokrok. Dlouhá léta v tomto procesu hrálo hlavní roli dřevo. Pak přišla doba uhelná, následně plynová a elektrická. Každá z nich nás sice přiblížila o trochu víc k pohodlí, ale základní paradigma – najdi v lese suchý klacek a přilož jej do kamen – stále trvá. Nechci vypadat jako defétistka, ale tváří v tvář současnosti mám stále více dojem, že toto paradigma opět začíná tahat za delší konec provazu. Sice právě stojíme na konci nejteplejší zimy v dějinách, což by mnohým mohlo vhnět radost do žil z toho, že se v nastávajícím subtropickém období zcela vyhneme topení, a tudíž i používání kamen. Pořád ale venkovní teploty

Tato sálavá kachlová kamna z produkce Krby Pelant, jejíž ohnivé srdce tvoří kamnová vložka **Brunner HKD 5.1**, topí za pomoci akumulčních tahů i v době, kdy už se dávno nepřikládá. Kachle z produkce Kamnářství Bechyně v kombinaci glazur Frog a Pískovec, ozdobný pásek Bella a římsa Robust.

Brunner Urfeuer – volně přeloženo praheň – otevřené ohniště, nad kterým všichni ultras zajásají

od listopadu do března klesají pod komfortní hladinu a malé přitopení nám jistě i v dalších letech přijde vhod. CNN Prima News navíc v pravidelných intervalech varuje před bestií z východu či zhroucením polárního vortexu. Je to sice blbost, ale jeden nikdy neví. I stokrát opakovaná lež se nakonec může stát pravdou. Stále tedy zůstaneme tím, co již staří Římané nazývali homo calefactitus neboli člověk topivý. A jako každý takový druh v sobě skrýváme nespočet nuancí, které nás odlišují, rozdělují a mnohdy i znesvárují. Pojďme se tedy společně podívat alespoň na ty nejzákladnější podtřídy.

Ultras

Radikální kmen vyznavačů topení v jeho prapůvodní podobě. Jejich heslem je: „*Když takhle mohl topit pradědek, můžu tak topit i já!*“ Milují lokální topidla

a samozásobení dřevem. Potřebě zatopit si podřizují celý svůj život, život rodiny i svých potomků. V každé místnosti mají jedna kamna, která se používají jen v mrazech či při zvláštních příležitostech. Stálý oheň plane pouze v jedněch. Ta bývají umístěna v centrální místnosti a průběžně je na nich přihříván hrnec s gulášem či vodou na mytí. Ti umírněnější udržují dobré vztahy s místním revírníkem, který jim za mírný poplatek označuje v lese stromy určené k samovýrobě. Skuteční ultras ale vědí, že nejlépe hřeje souška upytlačená. Dřevní hmotu zpracovávají beze zbytku, včetně šišek a pilin. Les v jejich okolí se vyznačuje až tísnivou absencí čehokoliv, co by se ještě dalo spálit, častým poznávacím prvkem bývají i rozsáhlé holiny, tedy části lesa zcela bez porostu. Genetický původ této skupiny směřuje do oblastí severní Afriky, kde se dnes rozklá-

dají rozsáhlé pouště. Jejich domy jsou zpravidla ukryty za vysokými hradbami uskladněného dřeva, zakrytými plachtami a kusy nepojízdných autovraků. Ženy za hradbami často neuvidíte. Není divu. Jejich představa rodinného krbu bývá povětšinou diametrálně odlišná.

Tradicionalisté

Oproti té prvně jmenované nabývá tato skupina v posledních letech na četnosti i významu. Tvoří ji lidé, kteří od způsobu vytápění svého domu odvozují míru své nezávislosti na společnosti a jejích negativních jevech. Srdcem jejich obydli bývají většinou kachlová kamna. Sporáky, topné stěny, vyhřívaná ležení, akumulční a hypokaustní stavby jsou vyprojektované a umístěné tak, aby obyvatelům domu poskytl co největší užitek a tepelný komfort bez ohledu na výpadky proudu a turbulence na trzích s energetickými komoditami. Tito lidé také často vycházejí z odkazu svých předků a z jednoduché filozofie, že na plotně sporáku uvaříte, v kobce upečete bábovku, usušíte byliny, přitom ještě vytopíte jednu či dvě místnosti a na závěr vypotíte nastupující chřipku na vyhřívaném ležení. Tedy „all in one“ systém, nezávislý na rozmarech technologických výtobytků. Když proud jde, je to fajn, když ne, taky se nezblázníme.

I tato skupina hromadí otop, při jeho pořizování však již není tak ortodoxní. Také preferuje samovýrobu, ale neváhá si objednat dovážku dříví až do domu. V rámci tradice se povětšinou jedná o dříví metrové, které pak rodina radostně zpracovává za zvuku kotoučových i řetězových pil, svistotu seker a dunění štípaček. Takto připravené dříví skladuje v prostorných stodolách či na míru postavených a dobře provětrávaných dřevnicích, sleduje jeho vlhkost a dobře ví, že polínka, která právě zpracoval, budou nejméně dva roky odpočívat, než je láskyplně odnese ke kamnům, kde ještě krátce proschnou, zbaví se povrchové vlhkosti, aby byly nakonec s láskou a rozvahou vkládány do kamen. „Vzpomínáš, miláčku, na tuhle břízku? Jak jsme ji ve tříadvacátém společně řezali a ty sis pak při jejím štípání namohla záda?“

Optimalisté

To jsou lidé, kteří vnímají topení jako nutnost, která by jim neměla příliš komplikovat život, a snaží se především optimalizovat náklady spojené s vytápěním. Dříve byl základem jejich topení elektrokotel nebo plynový kotel, dnes spíše tepelné čerpadlo. To se postará ve spojení s podlahovým topením o základní komfort. Ten je pak případně vylepšován doplňkovým lokálním topidlem, které poskytne větší pohodu v té části domu, ve které se jeho obyvatelé právě nacházejí. Pokud tedy zatopí v kamnech, teplota v místnosti se zvýší, což zaregistruje termostat a vypne příslušnou větev podlahového topení. Optimalista šetří energii ve chvíli, kdy ji nepotřebuje, zároveň se ale nevzdává komfortu, není

Optimalista miluje pohodu v křesle s knihou, třeba u sloupových akumulčních kamen Favilla. Realizace Krby Metax

ovlivňován rytmem nutnosti přikládat, a pokud je třeba mimo dům, nemocen nebo se mu prostě jen nechce, nechává topení na tepelném čerpadle nebo kotli, stejně tak ohřev teplé užitkové vody. Zároveň je ale v případě potřeby dostatečně nezávislý na vnějších zdrojích. I oni své domy vybavují kachlovými stavbami a v rámci optimalizace preferují jejich dobré akumulční schopnosti. Dobrá akumulace tepla totiž dokáže uchladit na velmi dlouhou dobu termostat a s ním i tepelné čerpadlo.

I oni pracují se dřevem, nenechávají se ale jeho spotřebou terorizovat. Neváží si objednat dříví nejen nařezané, ale i našťipané. To pak ukládají do ergonomických dřevníků, označují letopočtem a pravidelně sledují jeho vlhkost, neboť vědí, že přikládat dříví s vyšší vlhkostí, než je 10%,

Stavby Mojmíra Jauerníka jsou snem každého tradicionalisty.
Kachle z Kamnářství Bechyně, glazura MX904 Šedomodrá

se jim finančně nevyplatí. Navíc by si poškodili drazé zakoupená topidla i k nim vedoucí spalinové cesty.

Realisté

Řídí se pragmatickou filozofií, která říká, že člověk topí, aby žil, tudíž nežije proto, aby topil. Mají rádi prosklené krby a zatopí si v nich pokaždé, když se jim chce. Aby se ohřáli, aby se mohli dívat do plamenů, aby si užili ten pradávný rituál spojený s ohněm. Nemají rádi elektrické krby, ale nepohrdnou těmi plynovými, protože k opravdové pohodě v dnešní době to dálkové ovládání tak nějak patří. Pokud ale topí dřevem, mají rádi rovné, suché a především čisté dříví, které neudělá v domě nepořádek. Ti svátečnější nepohrdnou ani polínky a třískami z hobbymarketu či od benzínové pumpy. I díky naší dlouholeté edukační činnosti již dnes většina z nich ví, že syrovým dřevem si očoudí sklo a že touhu spálit v krbu kus staré dřevotřískové skříně či vánoční stromeček je dobré v sobě potlačit, i když i my chápeme, že je to někdy těžké.

Puristé

Poměrně nová, ale rychle se rozvíjející kategorie. Základem jejich filozofie je předpoklad, že topení v podstatě

není potřeba, neboť člověk svou činností vyvíjí dostatek energie, aby se jí i zahřál. Problém tedy nespočívá ve výrobě tepelné energie, nýbrž v jejím zadržování a rekuperaci. Skupina těchto lidí je poněkud nepřehledná. Zahrnuje například ty, kteří svou potřebu tepelné pohody zajišťují tím, že koncem září odletí do teplých krajín a zpět do české kotliny se vrací až s příchodem léta. Početně významnější je ale skupina těch, kteří obývají takzvané pasivní, nově též nulové, domy. Jejich energetická náročnost je skutečně tak nízká, že na jejich potřebu v posledních letech reagují kamnářské firmy, které vyvíjejí speciální topidla pro tento typ nízkoenergetických domů. Klasické topidlo by se svým výkonem totiž krátce po zapálení ohně učinilo dům zcela neobyvatelným. Pohodlně jej totiž vytopí například rekuperovaná energie, vzniklá při tříhodinové tortuře v domácí posilovně, ložová svíčka, klimatizační jednotka, v krajním případě bioethanolový krb.

Tak to bychom měli alespoň v kostce několik základních podskupin rodu *homo calefactus*. Jako každý živý organismus se i tento samozřejmě dále vyvíjí, větví, fúzuje či naopak dělí. Co naopak všechny skupiny spojuje, je jednak ta dávnověká spojitost člověka s ohněm

a jeho touha spoutat jej a udělat z něj dobrého sluhu, jednak snaha spojit příjemné s užitečným a využít tepelných vlastností ohně k vlastnímu obohacení. A to jak duchovnímu, tak i materiálnímu. Co si budeme povídat, topení dřevem, i přes rostoucí ceny této komodity, je pořád jedno z nejlevnějších. A ve chvíli, kdy jej kombinujete s dalším zdrojem, můžete dosáhnout zajímavých úspor, což je téma stále aktuální. Dalo by se říci, že v posledních letech ještě aktuálnější.

Musíme si i na rovinu přiznat, že ne každý tuto možnost má. Jak pravil jeden z našich redakčních kolegů: „*Vaše starosti bych chtěl mít. Já si v paneláku můžu pustit tak leda plyn a zapálit tu ložovou svíčku. Na pořadí nezáleží. Výsledek bude vždycky stejný.*“ Inu, něco pravdy na tom je, ale budme optimisté a věřme, že naděje umírá poslední. Nakonec ten bioethanol se dá použít i v činžovním domě.

A když už jsme ten rod homo calefactus tak pečlivě rozpitvali, napadla nás v redakci ještě jedna věc. Že bychom pro kamnáře mohli připravit jakýsi jednoduchý psychologický test, který by mu hned na začátku prozradil, do které kategorie ten který zákazník patří. Byla by to jakási obdoba Rorschachova testu, akorát bychom místo barevných skvrn použili smrkové polínko.

Ultras by jistě hbitě z pouzdra na opasku uvolnil pohotovostní sekýrku a polínko by rozštípal na úhledné třísky, načež by se zeptal, jestli byste tam neměli ještě jedno.

Tradicionista by z kapsy vytáhl vlhkoměr, zabodl jeho trny do polene a pravděpodobně by konstatoval, že ještě nepřišel ten pravý čas, aby se vydalo na cestu ke kamnům.

Optimalista by jej potěžkal a pronesl by krátkou řeč v tom smyslu, že proti měkkému dříví v podstatě nic nemá, ale přece jen by dal přednost něčemu tvrdšímu.

Realista by se zeptal, kde a za kolik to dříví kupujete.

A purista? Ten by se jen usmál a vrátil vám polínko s tím, že děkuje, ale že už letos jednou do kamen přikládal.

Homo calefactus prostě tváří v tvář polínku nedokáže lhát.

À propos, když už jsme u toho lhaní. Na CNN Prima News nedávno zase psali, že nám EU nejpozději v roce 2030 zakáže topit dřívím. Nebojte se, nezakáže. Ani to nemá v úmyslu. Byla by sama proti sobě. Lidé, kteří topí ve správně postavených kamnech dobře ošetřeným dřevem, nepředstavují pro naši planetu hrozbu. Spíš naopak. Využívají jen energii, kterou jim příroda nabízí. Pokud se chovají zodpovědně a podle pravidel, dělají pro ekologii mnohem víc, než kdyby se šli přilepit lepidlem na náměstí. Takže pokud doma kamna ještě nemáte a mohli byste je mít, vezměte do ruky smrkové polínko a poté vyražte za nejbližším kamnářem. Uvidíte, že nebudete litovat.

Německý Spartherm se už léta zabývá vývojem bioethanolových topidel s názvem ebios, která mohou dodat patřičnou atmosféru ohně i do nízkoenergetických domů.

AR KAMNÁŘSTVÍ s.r.o.
Hornoměstská 143/48
594 01 Velké Meziříčí

www.arkamnarstvi.cz

Od jiskry k plameni: Co si rozmyslet, než krb či kamna zahřejí?

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

Když plánujete pořízení krbu nebo kamen, je důležité zvážit několik klíčových aspektů, aby vaše rozhodnutí přineslo nejen teplo a pohodlí do vašeho domova, ale také aby bylo bezpečné a efektivní. Zde jsou některé základní informace a tipy, které byste si měli promyslet hned v prvním kroku.

Průhledový krb může dobře posloužit nejen jako zdroj tepla, ale i jako dělící příčka mezi kuchyní a jídelnou. V tomto případě se jedná o krbovou vložku **Brunner Stil Kamin 75/90**.

Typ paliva

DŘEVO – tradiční volba s velmi příjemným teplem a estetickým půvabem. Vyžaduje dostupnost dřeva a úložný prostor.

PLYN – pohodlnější než dřevo, s možností okamžitého zapnutí a vypnutí. Vyžaduje připojení k plynovému zdroji, ceny na trhu s touto komoditou zvláště v posledních letech mají velké výkyvy. S plynem však mizí onen estetický půvab.

ELEKTŘINA – nejjednodušší na instalaci, ale může být dražší v provozu. Ideální pro domácnosti bez přístupu k plynové síti nebo kde je manipulace s dřevem nepraktická. Stejně jako u plynu je estetika hoření méně dokonalá.

PELETY – ekologická volba, pelety jsou vyrobeny z recyklovaného dřeva. Některá kamna na pelety vyžadují pro svůj provoz elektřinu.

Typ topidla

Je třeba zvážit, jaký typ topidla bude pro vás nejvhodnější. Pro někoho je kromě vytopení místnosti důležitá i možnost vaření a pečení, pak budete pravděpodobně volit sporák. Pokud preferujete spektakulární pohled do ohně a máte velký prostor, bude pro vás spíše vhodná krbová vložka s větším prosklením. Máte rádi, aby kamna sálala, i když netopíte? Pak jsou pro vás vhodná sálavá kamna. Ale na trhu jsou i tzv. kamnové vložky, které kombinují výhody krbu i sálavých kamen.

Účinnost a výkon

Zvažte výkon krbu nebo kamen, který potřebujete k vytápění požadovaného prostoru. Pokud použijete topidlo s velkým okamžitým výkonem do malého prostoru, bude docházet k přetápění obytného prostoru. Menší vsázka dřeva do velké spalovací komory tento problém neřeší, neboť pak nedochází k optimálnímu hoření a vy nebudete mít z topení správný požitek.

Komín

Bez komína to nepůjde. Ke všem krbům a kamnům vyjma elektrických budete potřebovat vhodně zvolený komín. Jiný typ komínu potřebuje topidlo na dřevo, jiný bude potřeba k plynovým krbům. Průměr a účinná délka komína budou rozhodující veličinou při výběru.

Stavba kamen, krbů či napojení krbových kamen by měly být provedeny na komín s revizí, respektive revize by měla být i na zapojení spotřebiče.

Bezpečnost

Bezpečnostní opatření jsou nezbytná, včetně pravidelného čištění komínu, udržování bezpečné vzdálenosti hořlavých materiálů od zdroje tepla.

Styl a design

Krb nebo kamna by měly odpovídat stylu vašeho domova. Na trhu je široká škála designů od tradičních po moderní, které mohou sloužit jako centrální bod vašeho obývacího prostoru. Kamna mohou být kachlová, litinová, štukovaná nebo s použitím moderních materiálů, jako je sítka či kov. Každý z materiálů má své kladné i zápornější stránky, záleží na vašich preferencích.

Náklady a rozpočet

Počáteční náklady na pořízení a instalaci krbu nebo kamen se liší v závislosti na typu a modelu. Nezapomeňte zohlednit také provozní a údržbové náklady. Obecně se dá říci, že kvalitní krbová kamna se dají pořídit v řádech vyšších desetitisíců, kdežto náročnější realizace kachlových kamen se budou pohybovat v řádech statisíců.

Stavební připravenost

Kamnáři realizují krby či kamna nejčastěji před finálními podlahami. Pod krbem či kamny by nemělo být instalováno podlahové vytápění. V případě, že se v objektu nachází, by od stavby mělo být odděleno dilatační spárou. Dobré je mít přípravu v podobě přívodu externího vzduchu k hoření a samozřejmě by měl být již vybudován komín, na kterém byla provedena revize. V objektu by po dobu realizace a průběhu vysychání stavby nemělo mrznout.

Výběr správného krbu nebo kamen pro váš domov je důležité rozhodnutí, které by mělo být učiněno s důkladným zvážením všech těchto faktorů. Doporučuje se konzultace s odborníkem, který vám pomůže najít nejlepší řešení pro vaše potřeby a zajistí, že vaše kamna či krb budou bezpečné, efektivní a přínosné pro vaši domácnost a budou vám přinášet radost po mnoho let.

isd Trade s.r.o.

Výhradní distributor pro Českou a Slovenskou republiku.
www.isdtrade.cz | info@isdtrade.cz | telefon: 722 35 35 35

Objevte krásu a teplo našich **krbových kamen a krbových vložek z Kanady a Belgie**. Z více než 50-ti vystavených modelů na naší vzorkové prodejně, včetně dalších produktů od výrobců předních značek, si vybere opravdu každý.

Zastavte se u nás a načerpejte inspiraci. **Rádi pomůžeme s výběrem topidla pro váš dům a popřípadě doporučíme kamnáře**, který zakázku zrealizuje.

CHCETE SE DOBŘE PŘIPRAVIT
NA PŘÍŠTÍ ZIMU?
RÁDI VÁM S TÍM POMŮŽEME

CENTRUM

KRBŮ a KAMEN

Kamnářství Jan Praus

Prodejna – showroom:

508 01 Hořice – Březovice 54

☎ 608 288 528 • centrumkrbu@seznam.cz

Aktuální otevírací dobu prodejny naleznete
na **www.centrumkrbu.cz**

Na obrázku kachlová kamna s kamnovou vložkou Ostberg Profi K 12
se stavěným tahovým systémem a regulací Timpex.

Kachle K&K Poker v glazuře E 124 Biscuit a MX 157 Caffè Latte.

Ted' je ta pravá chvíle připravit se
na novou grilovací sezónu!

Westbo Rondo

Multifunkční litinová nádoba, která **může**
posloužit jako ohniště, venkovní topidlo,
gril nebo třeba květináč.
Kreativně se meze nekladou.

9 920,-

cena včetně DPH pro koncového zákazníka

www.kolem-kamen.cz

Kde se berou noví kamnáři aneb Back to school

Text | Julie Hrabánková
Foto | archiv Kolem kamen

To se tak jednoho dne probudíte a řeknete si: Budu kamnářem. Ok. Ale co teď? Kdo a kde mě to naučí?

Podívejme se na to, odkud se nám rekrutují kolegové kamnáři. Jaké možnosti se nabízejí těm, kteří se rozhodnou ponořit do tajů tohoto tradičního řemesla? A pozor, nemusí jít jen o mladá ucha, která ve svých pubertálních letech nevědí, co se sebou. Ukazuje se, že se do studia čím dál častěji pouští třeba lidé na sklonku důchodu. Zájem o kamnařinu školy evidují dokonce i mezi ženami.

V následujících číslech časopisu vám vždy představíme jednu instituci, která do světa vysílá nové čerstvé odborníky. Nabídneme informace o podmínkách, které musí zájemci o studium splnit, o požadavcích i ceně. Kromě toho vyzpovídáme také zástupce pedagogického sboru a absolventy, abyste si mohli vytvořit ucelenou představu, co takové studium kamnařiny obnáší a s čím pak případně budete odcházet.

Střední škola stavební a dřevozpracující Ostrava

Škola s příznačným sloganem „**Postav svou budoucnost**“ nabízí v oblasti kamnařiny rekvalifikační kurz v oboru s názvem Kamnář montér topidel (popř. Kamnářka montérka topidel). Zkušenosti tu můžete nasát od skutečných mistrů v oboru, jakým je například Mojmír Jauernig.

- Forma zakončení studia: Profesní zkouška. Je možné se dál přihlásit k závěrečné učňovské zkoušce, a získat tak výuční list v oboru Kamnář.
- Časová náročnost studia: 6–7 měsíců. Výuka probíhá vždy jednou za 14 dní celý pátek a sobotu. Studenti absolvují 110 hodin praxe a dalších 70 hodin teoretické přípravy.
- Kdo se může přihlásit? Každý, kdo má o tento obor zájem, bez ohledu na úroveň předchozího vzdělání. Počítá se s vaší zdravotní způsobilostí.
- Kolik je zájemců o studium? Do kurzu se běžně hlásí zhruba 15 lidí ročně, ale z důvodu kvality a individuálního přístupu může nastoupit jen max. 12–13 z nich. Všichni však závěrečnou profesní zkoušku vždy úspěšně absolvují.
- Cena kurzu: 42 tisíc korun

Typický student neexistuje

Mezi rekvalifikanty najdete lidi, kteří už mají vlastní firmu a zabývají se například prodejem kachlových materiálů nebo stavbou. Chtějí si doplnit vzdělání a začít se věnovat také stavbě kachlových kamen. Případně to mohou být i jejich zaměstnanci. Nezřídka ale přichází do kurzu také lidé řemeslem nepolíbení, kteří si jen chtějí doma vlastnoručně postavit svá kamna. Vysokoškoláci, kteří už mají plné zuby korporátů, ocitají

STŘEDNÍ ŠKOLA

STAVEBNÍ A DŘEVOZPRACUJÍCÍ
U STUDIA 33, 700 30 OSTRAVA-ZÁBŘEH

se na pokraji vyhoření a hledají nové životní cesty. Navzdory všem stereotypům se v řadách rekvalifikantů objevují i ženy. Hlásí se také cizinci od Slováků až po Holanďany. Těm, kteří mají ještě s češtinou problémy, umožní škola dorešit některé nejasnosti u zkušebních otázek v němčině.

Důchod? Ne, děkuji.

Asi před deseti lety do kurzu nastoupil pán, který měl rok před důchodem, s tím, že si chce doma postavit na stáří kachlová kamna, a užívat si tak zdravého bydlení. Tento obor jej natolik nadchl, že s velkým zájmem studoval další a další materiály, připravoval projekty a vše velmi podrobně rozebíral se zkušenými vyučujícími. A jak to dopadlo? Tento absolvent kurzu si hned po získání výučního listu zřídil živnostenský list a živí se tímto krásným řemeslem dodnes. Na důchod ani nepomyslí.

Nové vědomosti i nová přátelství

Protože nás ale zajímají i osobní dojmy absolventů, jednoho z nich jsme si našli, abychom zjistili o průběhu kurzu více. Martin Grepl ze společnosti METAX KRBÝ je jedním z těch, kterým kamnařina není cizí. Chtěl si jednoduše rozšířit „sféru působení“ a osobně ještě hlouběji nahlédnout pod pokličku tohoto srdcového řemesla. „Stavbě jako takové se od kurzu věnuji opravdu sporadicky vzhledem k tomu, že máme dva týmy velmi

šikovných kolegů, kteří stavby realizují, takže raději zůstávám u toho, kde cítím jistotu. Nicméně člověk nikdy neví, co a jak bude do budoucna,“ říká Martin a dodává: „Musím říct, že sám na sobě pozoruji progres v celkovém pojetí problematiky vytápění kamny / krby. Více jsem se zaměřil na problém přetápění prostor a jednoznačně jsem se začal soustředit na akumulční stavby.“

Kromě cenných vědomostí, praxe a sdílení zkušeností se skutečnými mistry v oboru však absolventi zmiňují ještě jednu zásadní proměnnou, která je studiem provázela. Všichni se shodují, že jim studium přineslo v první řadě nové přátele. Sám Martin říká, že s některými spolužáky je v častém kontaktu dodnes. Když pak padne otázka, s čím se při studiu nejvíce trápil, přiznává: „Jediné, na co si vzpomínám, s čím jsem se trápil, tak bylo ranní vstávání po náročnějších večerech – asi všichni rozumí.“

A co si Martin odnáší? „Lektoři ze školy nás jasně vedli směrem sálavého tepla. Dnes vím, že tento směr je správná cesta, a snažím se to vysvětlovat i našim klientům. Od absolvování kurzu jsou to přibližně 2 roky, ale když zavzpomínám, tak mi to přijde jako včera. Učitel Jakub Hlavinka nás zasvětil do základních pojmů sálavých / akumulčních staveb krbů s tím, že jsme měli možnost podílet se na jedné z jeho staveb u zákazníka. Jedna z největších výzev byla těžká kachlová kamna se stavěným tahovým systémem a teplovodními absorbéry pod vedením Míry Jauerniga.

Pavel Baďura se s námi zase podělil o spoustu zajímavých zkušeností, které ho za jeho kariéru v oboru potkaly, a dal nám tipy, na co si dát pozor.“ Za několik málo měsíců tak mají studenti očividně možnost vyzkoušet si pestrou škálu dovedností napříč kamnařinou.

Ačkoli se studenti oboru Kamnář rekrutují z rozličných sfér, podle Martina mají nejspíš něco společného: „Studium kamnařiny je, dle mého názoru, pro člověka, který se nebojí trochu si ušpinit ruce a zároveň chce za sebou něco nechat.“

Na kus řeči s mistrem

Mojmír Jauernig, zkušený excelentní kamnář s letitou praxí, učí v Ostravě už nějaký ten pátek. Učení ho stále baví, zvláště když se pokaždé sejde skvělá parta rekvalifikantů. Kdo jsou jeho studenti? A vidí v nich Miro potenciál hned?

Miro, už máš za sebou 18 odučených ročníků. Víš, že původně jsi ale učit nechtěl. Kdy ses nakonec rozhodl, že do toho půjdeš?

To je pravda. Prezident Cechu kamnářů Pavel Rynda na mě neustále tlačil, abych šel učit, a já se tomu bránil.

Mám svoji firmu, práce je dost. Nakonec jsem se ale nechal přemluvit a nastoupil jsem na první výuku. Prvních 10 minut jsem ani pořádně nevěděl, co říkám. Byl jsem nervózní, měl jsem z toho obrovský respekt. Ale po těch 10 minutách jsem se nějakým zázrakem rozpovídal, občas jsem to proložil nějakou historkou nebo zážitkem z praxe. Studenti ani nechtěli přestávku, jeli jsme 5 hodin v kuse. Tak mě to začalo bavit.

Dokonce mi pak večer volala na hotel manželka, aby se zeptala, jak to šlo. A já místo obvyklých jednoslovných odpovědí spustil vyprávění na půl hodiny. Po té půlhodině se mě pak zeptala: „Mirečku, nestalo se ti něco?“ Absolutně jsem se přepnul do módu učitel. Pořád mě to baví.

Máš velkou úspěšnou firmu a mě napadá, proč to vlastně děláš? Vždyť si vychováš konkurenci, z toho nemáš strach?

Pokud je kamnář řemeslně zdatný, spolehlivý a komunikativní, tak v kamnařině konkurence neexistuje. Cítím to tak, že ti kamnáři, co dělají poctivou bouchanou kamnařinu, těch spíš ubývá. Je to náročnější a složitější, je tam i nižší zisk, protože je to pracnější. Ale mně se na té kamnařině líbí to, že jsme více variabilní a můžeme splnit téměř jakékoli zákaznicko přání. Nejsme ničím omezení, žádnými prefabrikovanými díly a podobně.

Navíc ne všichni rekvalifikanti se pak kamnařině věnují. Z těch dvanácti nebo třinácti to pak jako své povolání dělají třeba jen 3 nebo 4.

Mně se líbí, a to slýchám i od lidí, kteří u tebe na kurzu byli, že říkají: „My když nevíme, tak my Mirovi zavoláme nebo za ním jedeme.“ U tebe to zřejmě nekončí závěrečnou zkouškou.

Není to vůbec jednoduchý. Neobrací se na mě jen rekvalifikanti, ale občas i zkušenější kamnáři. Protože jsou některé věci, ve kterých si nejsou jistí. Evropská norma, kterou se musíme všichni řídit a která má dokladovat správnou funkčnost kamen, má jisté rezervy. Když mají kamnáři problém a výpočet dle normy nevychází, tak mi volají, jestli to bude fungovat. Většinou jsem schopný jim na základě zkušeností poradit.

Jací lidé se nejčastěji rekvalifikují na kamnáře a proč?

To je pro mě trošku záhada. O kamnářské řemeslo nemají téměř žádný zájem mladí, že by se vyučili po základní škole. Ale asi je to tím, že vůbec nerozumí té problematice, vůbec netuší, o co se jedná.

Často jsou to spíš lidé, kteří se přihlásí buď proto, že se chtějí to řemeslo naučit a budovat firmu, nebo si jen postavit svá vlastní kamna. Stává se mi, že ze 14 rekvalifikantů je 12 vysokoškoláků. Najednou se chtějí začít živit rukama.

Co třeba ženy? Máš v kurzu i ženy?

Ano, pochopitelně. Líbí se mi, že když je v kurzu nějaká žena, tak chlapi najednou nemluví tak sprostě, víc se ukazují, víc se kolem ní točí. Ale co jsem ženy ještě nenaučil – my si tam na dílně připravujeme i oběd, máme tam takový malý sporáček a ty ženy automaticky, když se doobědvá, začnou snášet nádobí a umývat ho. Já jim pořád říkám, holky, vy tady nejste od umývání nádobí, vy jste tady, abyste se naučily stavět kamna.

Takže ženy jsou takhle usazené v tom stereotypu?

To mě docela dráždí. A pánové už se do toho pak samozřejmě nehrnou.

A teď teda ten stereotyp naopak. Dokáže pak tahle holka, co myje nádobí, postavit kamna?

Dokáže. S čím ale mají problém, je sponkování (kramlování) kachlů – nedokážou ucvaknout ten drát. To můžou mít sebelepší kombinačky, ale když nemají sílu... A to pak přiskočí šikovný kolega kamnář a tam zase poznáš gentlemana.

Mám z toho velkou radost, když se tam nějaká ta kamnářka objeví. Co jsme tam měli poslední, ta byla schopná ta kamna celá postavit, ale ona si tak nevěřila, že odmítla jít k závěrečné zkoušce. To mě strašně mrzelo. Ted' si staví vlastní kamna doma a často mi volá, protože si zase nevěří, a ptá se na věci, které jsme v kurzu řešili třikrát, čtyřikrát.

Už za tu dobu, co učíš, poznáš, kdo k tomu bude a kdo ne? Nebo tě občas někdo překvapí?

Tvrdím jedno: když člověk chce, tak se naučí cokoliv. Mám takovou svojí tezi, že kdo chce něčeho dosáhnout a dokáže překonat sám sebe, tak dokáže všechno. Řekl bych, že hned druhý, třetí den vidím, jak se k té práci dokážou postavit. Když někomu šestkrát vysvětluješ, jak má na té pile řezat, a on to šestkrát udělá špatně, vidím, že tam šance není. To je základní úkon. Na těch rukou si dokážu otipovat, kdo na to má, se tím živit. Ale na druhou stranu to může skončit tak, že sice třeba nebude schopen ta kamna stavět, ale zaměstná někoho zručnějšího a bude organizovat tu logistiku.

Jak vidíš budoucnost kamnařiny jako řemesla?

Já jsem vždycky překvapený, jak kamnařina každých 10 let tak úžasně poskočí dopředu. To jsem si nikdy neměl dopředu představit. Když se například začaly dělat automatické regulace, tak jsem byl tvrdý zastánce toho, že ta automatika do kamen nepatří, je to přeci řemeslný výrobek. Je to komplikace, potřebuju elektřinu. A v současné době dělám s automatikou 95 % všech kamen.

Samozřejmě teď máme obavu, co se týče pravidel Evropské unie. Zákaz topení uhlím, ale i hlasy, že přijde na řadu dřevo. Přestože víme, že když to dřevo necháme zetlít v lese, tak vyprodukuje stejné množství CO₂, jako když ho spálíme. V České republice je teď snad nejvíc lesů od dob Marie Terezie, takže rozhodně je čím topit. Jediný problém, který vidím, jsou prachové částice. Je fakt, že je dýcháme. Ted' je proto důležité, aby se vyvinuly kvalitní filtry, které dokážou eliminovat prachové částice, a můžeme stavět vesele dál. Asi budou kamna stát o 20 tisíc víc, ale zřejmě je to jediná možná cesta.

Ale vidím to tak, že kamnařina bude mít vždycky svoje místo, bude se pořád vyvíjet a přizpůsobovat. Pro člověka je pohled do ohně přirozený.

HANUŠ

K A M N Á Ř S T V Í

Hamry 422 | 373 41 Hluboká nad Vltavou

Tel.: +420 777 907 766 • E-mail: kamna.hanus@tiscali.cz

www.kamnahanus.cz

Kamnářský lexikon

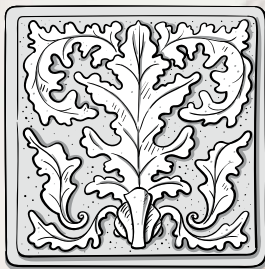
Akumulace – tepelná akumulace je proces shromažďování a uchovávání tepla, které může být později využito pro vytápění. Tento princip se často využívá v akumulacích kamnech nebo v systémech centrálního vytápění, kde materiály s vysokou tepelnou kapacitou (např. voda, kamenná masa, šamot) absorbují teplo a postupně ho uvolňují do okolního prostoru.

Akumulační kamna – typ kamen, který je schopen absorbovat teplo při spalování a postupně ho uvolňovat do prostoru. Tato kamna jsou efektivní pro dlouhodobé vytápění.

Absorbér – teplovodní výměník pro individuální stavby kamen zhotovený na míru

Akant – ornamentální prvek, odvozený od listu bodlákovité rostliny (paznehtník) rostoucí ve Středomoří. Patřil mezi nejužívanější dekorativní prvky v antickém, středověkém i raně novověkém výtvarném umění. V rozmezí

zhruba 1680- 1720 se objevuje jako výtvarný prvek v barokních řezbách, kamenných reliéfech, štuky i kování, zdobící i keramická a lité nová kamna.

Bobrovka – cihla bobrovka je typ střešní tašky vyráběné z pálené hlíny. Je charakteristická svým specifickým tvarem, který připomíná bobří ocas, odtud název „bobrovka“. Tradičně se v kamnařině používala k tzv. futrování kachlů, tedy k výplni na zadní straně mezi žebry.

Brikety – tuhé palivo vytvořené lisováním dřevního odpadu, používané v některých typech kamen. Jsou ekologické a efektivní.

Cidlina – tenká, nejčastěji kovová destička používaná při retuši keramických kachlů

Cihla – základní stavební materiál používaný při stavbě kamen a krbů. Může se jednat o šamotovou cihlu pro vysoké teploty nebo dekorativní obkladovou cihlu.

Certifikace – proces, při kterém kamna nebo krby, ale i kachle prochází testováním a hodnocením, aby bylo zajištěno, že splňují normy pro bezpečnost a výkon.

KRBY META X

KRBY KAMNA PECE

Prohlédněte si projekty s krby PLANIKA

Stáhněte si katalog značky PLANIKA

Nemáte komín a přesto toužíte po krbu? Zvolte automatický krb na biolih, který komín nepotřebuje.

- ◆ Získáte krásu skutečného ohně
- ◆ Bez kouře a sazí
- ◆ Uhlíkově neutrální
- ◆ Ovládání pomocí dálkového ovladače, mobilní aplikace, možnost napojení na Smart Home Systém
- ◆ Automatická plnicí pumpa, bezpečnostní senzory
- ◆ Maximálně bezpečný – žádný kontakt mezi ohněm a palivem – technologie, kdy hoří ethanolové výpary, ne samotný biolih

planika
INTELLIGENT FIRE

Dovozce značky PLANIKA do ČR je firma

METAX KRBY s.r.o.

Vídeňská 262/125 | Brno

🌐 krby-metax.cz | ☎ 774 486 667

Neváhejte nás kontaktovat.

Chvála pomalosti podle kamnáře Leoše Rožnovského

Text | Marta Jastrebnická

Foto | archiv Kolem kamen, Leoš Rožnovský

Při rozhovoru s Leošem Rožnovským se mi vybavila kniha kanadského novináře Carla Honoré Chvála pomalosti, ve které se píše, že evoluce funguje na principu přežití nejsilnějších, ne nejrychlejších a vyzývá na souboj kult rychlosti. Nemusíte se bát, nebude to o tom, že jen stavba nebo dodání kamen se zpožděním je to pravé, to opravdu ne. Termíny je třeba dodržovat i v rámci kultu pomalosti. Je to spíš vyprávění o tom, že je pořád možné ke kamnářskému řemeslu přistoupit i trochu jinak, dát mu čas a zůstat u některých starých technologií. Asi to není pro každého, ale kupodivu se pořád najde dost kamnářů a i zákazníků, kteří v tomto přístupu nachází kouzlo. A je jisté, že se v tom odráží i celkový způsob života.

Možná se s takovým přístupem už narodíte, nebo k němu dospějete na své životní cestě, v každém případě máte v mnoha směrech jiný pohled na věc a podle toho se chováte. Leoš Rožnovský pochází ze severní Moravy, osud mu však nadělil do vínku časté stěhování a změny bydliště. Již od dětství rád chodí pěšky a toulá se přírodou buď sám, nebo se svým psem, s manželkou a přáteli. Rád vzpomíná na večery, které na vandru proseděl u ohně. Možná už

tady začal jeho vztah k ohništím a topeništím. Při svých výpravách si všímal starých domů, kterých je v krajině pořád mnoho a jsou často opuštěné. Protože o stavbách z odborného hlediska mnoho nevěděl, začal se o tuto problematiku zajímat, pořídil si několik knih o lidové architektuře a zanedlouho už opravoval malý domek u Hlinska, kam ho na čas zaválo jeho putování. V něm také postavil v roce 2009 svůj první kachlový, podle vlastních slov spíš takový kutilský „kamnosporák“. Bylo

Vlastní, ještě amatérský sporák

Moje druhá zakázka – ze starých kachlů

to neplánované, ale nezbylo mu nic jiného. Kamnář, který měl kamna postavit, se ani nezeptal, jakou má představu, nic nekonzultoval, jen později poslal návrh s cenou, ale ten návrh nebyl pěkný a cena dost vysoká. A tak se Leoš Rožnovský pustil do stavby sám a na začátečníka to dopadlo celkem dobře. V té době ho ale ještě ani nenapadlo, že by měl kamnařinu jako povolání. Když mu kamarád řekl, že by se tím mohl živit, tak odvětil: „*Prosím tě, kdo by chtěl v dnešní době topit v kachlových kamnech, všichni přece topí plynem nebo elektřinou, hahaha.*“

Jak už bylo předesláno, všechno chce svůj čas. V roce 2012 se s manželkou rozhodli koupit dům s větším pozemkem, aby mohli chovat kozy. A tak se odstěhovali a strávili v krajině Orlických hor náročných, ale krásných deset let. Situace se sporákem se opakovala i v tomto domě. Kamnář přišel, na nic se neptal, jen rozhodl, tady postavíme sporák s výměníkem a hotovo. Leoš Rožnovský si ten sporák zase raději postavil sám a zase se mu docela povedl. A to už měl poptávky od dalších lidí, jestli by jim také nepostavil kamna nebo sporák. Ovšem stavět někomu cizímu sporák bez kvalifikace se mu moc nechtělo. To byl ten zásadní impuls,

kdy se rozhodl, že si udělá kamnářský kurz. Vybral podle svého názoru ten nejlepší, který vede Mojmír Jauernig. Díky němu získal mnoho cenných zkušeností a správný přístup k řemeslu, nebojí se vyzkoušet nové věci a zároveň zde „čuchnul“ i k vysoké kamnařině. A tak se pomalu ale jistě v roce 2016 dostal ke kamnářskému řemeslu.

Původně si myslel, že kamnařinu bude mít jako doplňkový obor, že občas někomu něco postaví a v mezičase půjde třeba na brigádu. Ale první zakázku měl domluvenou ještě před dokončením rekvalifikace. Ozvali se mu na inzerát z mysliveckého spolku, že by chtěli postavit velký sporák. Byli srozuměni s tím, že to bude jeho první stavba a že to může trvat déle. Že to třeba nebude úplně stoprocentní, ale že cena bude proto nižší. A dopadlo to dobře a od té doby přicházely a přicházejí další zakázky.

My už jsme tady naznačili, že patříte ke kamnářům, kteří dávají přednost pomalé technologii stavby. Znamená to, že pracujete výhradně tradičním způsobem, a co si pod tím můžeme představit?

Myslím, že jsou tady větší tradicionalisté v kamnařině

Jedna ze staveb Leoše Rožnovského si zahrála i v seriálu Dovolená ve starých časech z produkce České televize.

než já. Mám prostě jen trochu jiný přístup, v němž se prolíná úcta k tradicím s ekologickými aspekty i mým životním stylem. Patřím k těm kamnářům, kteří staví tzv. na hlínu, je to klasická technologie. Její nevýhodou je, že je pomalejší, protože když slepíte řadu kachlů hlínou, je potřeba to nechat nějakou dobu zaschnout, než můžete pokračovat, a to samozřejmě může stavbu prodloužit o týden i víc. Pokud používáte moderní spojovací materiál, tzv. „hafták“, nemusíte na nic čekat a stavba jde mnohem rychleji.

Netrvám ovšem na glazurách, které jsou v českých zemích historicky tradiční. Mám zkušenost i s některými neobvyklými barvami. Je pravda, že někdy mám mírné obavy z výsledku, ale zároveň mám rád originální řešení, takže netradiční glazury zákazníkům nerozmlouvám. Celkový návrh stavby se snažím vybrané barvě kachlů uzpůsobit, třeba vhodně zvoleným povrchem omítaných částí. A jsem někdy velmi mile překvapen, jak dobře to vypadá. Samozřejmě záleží na interiéru. A proto někde může vypadat výborně ostře žlutá nebo i barva „frog“, žabičková. Netradiční glazury, z mého pohledu, nejsou v rozporu s tradičními technologiemi.

Ale proč potom využívat hlínu, není to komplikovanější i pro kamnáře? Má to vliv na kvalitu stavby?

Není to tak komplikované, jíl si můžete koupit v pytlích úplně stejně jako moderní pojiva, nemusíte mít vlastní ložisko hlíny a pracně ji kopat. Není ani rozdíl v kvalitě. Zásadním rozdílem je nerozebíratelnost kachlů, lepených moderními pojivy, tzv. haftáky – bez poškození kachlů to rozebrat nelze. Pokud by bylo potřeba kamna opravit nebo rekonstruovat, při tradiční stavbě „na hlínu“ je možné celkem snadno kamna rozebrat, aniž by se kachle poškodily a můžete je znova použít. Bude to výhoda možná až pro vaše vnoučata. Ale nikdy jim přece nezaručí, že budou moci plýtvat a vše staré vyhazovat, tak jako několik málo generací před nimi – a třeba vám za tento přístup jednou budou vděční.

Jaké pomalejší technologie ještě využíváte?

Většinou stavím topeniště a tahy ze šamotových cihel a desek, které si přiřezávám při stavbě na potřebné rozměry. Je možné koupit hotovou stavebnici topeniště a prefabrikovaný tahový systém, a vše poskládat a poslepnout výrazně rychleji. Tradiční postup je pracnější,

A když má kamnář všechno hotové, pustí se radostně do stavby kamen ve svém domě.

Netradiční barevné řešení soklu sporáku v novostavbě chalupy

pomalejší, ale zase nabízí více možností a méně omezení při navrhování designu kamen.

To ale znamená, že strávíte na stavbě víc času. Co na to zákazníci? Neprodraží se jim tak ta stavba?

Tradiční způsob stavby nemá vliv na cenu, ale na délku stavby. Zákazník zaplatí méně za materiál, ale více za práci. V součtu je pak celková cena stavby dost podobná jako u kamnářů, používajících moderní rychlé technologie. Hodně mých zákazníků ke mně přišlo na doporučení a asi se tak opravdu setkávám s lidmi, kteří mají na věc stejný názor jako já a líbí se jim ten přístup. A ti ostatní, „standardní“ klienti, jsou srozuměni s délkou stavby již při sjednávání zakázky a většinou to respektují.

Víme o Vás, že rád chodíte pěšky a jezdíte především vlakem, to je opravdu šetrný přístup k přírodě, ale jak se dá takto postavit kachlová stavba? Kolik kachlů se vejde do batohu?

Je pravda, že jsem necelé dva roky v začátcích živnosti jezdil vlakem, autobusem, na kole nebo na stavbu chodil i pěšky. Musel jsem se ale dohodnout s jedním pánem ze vsi, který měl dodávku a materiál mi na stavbu přivezl autem. A samozřejmě jsem si auto časem musel pořídít, bez toho kamnařinu dělat opravdu nejde. Přesto, kdykoli je to možné, raději jedu vlakem.

To můžeme potvrdit, i sem do Soběslavi přijel pan Rožnovský vlakem (pozn. redakce). Znamená to, že stavíte kamna jen v nejbližším okolí?

V poslední době už nerad jezdím příliš daleko, protože tam strávím třeba celý týden, ale pokud se naskytne nějaká zajímavá stavba v historickém domě nebo na zajímavém místě, rád občas vyjedu i dál.

A čas, který tam musím strávit navíc, když právě nestavím, využiji k výletům do okolí a prozkoumání krajiny nebo historických budov. Zrovna nedávno jsem přijal jednu zajímavou zakázku až u Znojma.

Máte vůbec nějaký volný čas na sebe a svůj dům?

Volný čas si člověk musí najít a zakomponovat ho do svého plánu. Možná nestihnu tolik staveb za rok jako jiní kamnáři, ale to je na mém rozhodnutí. Po deseti letech v pohraničí v Orlických horách jsem se vrátil zpět ke Hlinsku, na pomezí Vysočiny a Pardubického kraje. Krajina Železných hor a Žďárských vrchů nám učarovala, a proto jsme se s manželkou rozhodli, že se tady usadíme. Koupili jsme zde v malé vesnici starý dům, který postupně opravuji a kde už jsem i postavil kamna. Chalupa pochází z 18. století, původní světnice byla někdy za první republiky rozšířena a rozdělena zdi na dvě místnosti. Abychom je vytápěli jedněmi kamny, proboural jsem ve zdi otvor, kterým kamna prostupují.

Mají jedno topeniště a jeden tahový systém, ale v každé místnosti vypadají zcela odlišně. V té menší máme celokachlová sloupová kamna se secesním motivem růžičky ve starofialkové glazuře. Ve větší místnosti mají kamna robustnější omítaný sokl a „kobku“ z kachlů v glazuře modrá vodovka. U této části kamen ještě dostavím stolový sporáček, takže celek zde proporčně bude připomínat sporák s mohutnější kobkou. Kachlové sporáky do starých domů na venkově jednoznačně patří. Ale stejně důležité mohou být i v novostavbách. Zrovna nedávno jsme byli pozvaní na návštěvu a manželka chtěla upéct koláč, abychom něco přinesli. K večeru se zvedl vítr, vyplí proud a nebylo koláč kde upéct. Manželka prohlásila: „Jak mohou ty moderní ženy žít bez sporáku!“ Proto ve většině venkovských a podhorských stavení sporáky jsou, lidé si je nechávají postavit nebo opravit a mohou vařit za každého počasí i bez elektřiny, jejíž výpadky zde nejsou ničím výjimečným.

Co se týká oprav domu, měl jsem štěstí, že jsem se mohl s odbornými radami a s provedením některých prací obrátit na pana Trunečku, který své památkářské vzdělání realizuje v praxi se svou firmou. Díky němu jsem plně pochopil, že starý dům může fungovat naprosto bez problémů, když jej opravujete technologiemi, kterými ho dávné generace postavily. Stačily jim cihly, resp. hlína, kámen, písek, vápno, dřevo. Je to samozřejmě značně pomalejší než práce moderních zedníků. Zde je analogie s mým přístupem ke kamnářskému řemeslu. Stavební práce postaru vyžadují více času, ale nesou minimální ekologickou zátěž a zajistí vám zdravé klima bydlení. Starý dům, který nepoškodíte nevhodnými materiály, je stejně ekologicky a zdravý jako slaměné domy, preferované alternativnějšími lidmi. A navíc vydrží staletí a nese s sebou i významnou kulturní stopu.

Až jednou dokončíme opravy hlavní obytné části, přijde na řadu i poloroubený výměnek. Pro něj už jsem vybral bílé kachle s modrým tupováním z rušeného sporáku, rozebral jsem ho v jednom starém statku, který majitelé modernizují. Chtěl bych ten sporák postavit tak, aby to vypadalo, že už tam stojí více než sto let.

Děláte také rekonstrukce kachlových kamen?

Občas ano, ale spíše dílčí opravy. Stav starých kamen bývá spíše než stářím způsoben tím, že stojí v déle neobývaných domech, kde trpí vlhkostí a mrazem, nebo nevhodným způsobem topení. Dvoje stejně stará kamna mohou být v naprosto odlišné kondici. Skutečný stav se pozná až při rozebírání. Často je to sázka do loterie. Jednou jsem měl dělat kompletní rekonstrukci menších kamen. Začal jsem je rozebírat a kachle čistit, a ty se mi začaly sypat v rukou. Je to velmi individuální, při horším stavu a malé historické hodnotě kachlů se prostě vyplatí nechat postavit nová kamna, protože kompletní rekonstrukce by se blížila

Originální kombinace dvou zelených glazur

Obnova sloupových kamen

Jedna ze vzdálenějších staveb, historická patrová roubenka na Bezděžsku

ceně nové stavby. V případě horšího stavu má smysl zachraňovat pouze kamna se vzácnějšími kachli.

Kdo jsou tedy Vaši zákazníci?

To je opravdu velmi různé. Hodně zakázek realizuji pro chalupáře, kteří chtějí především kachlové sporáky. Stavitelé nových rekreačních chalup už si přejí spíše krbové vložky, avšak daří se mi je přesvědčovat také na sporáky. Do domů pro trvalé bydlení jsou to více teplovodní topidla a méně často akumulční kamna. U obou řešení se snažím doplnit i ten sporák, alespoň stolový. Myslím si, že to posléze zákazníci hodnotí jako dobré rozhodnutí, z již zmíněných důvodů.

Je třeba dlouho promýšlet, jak budou kamna vypadat, a má to vliv na jejich funkci?

Skloubení designu s funkcí může být někdy obtížné. Náročnější to může být v moderních novostavbách, kde je požadavek na kvalitní design, třeba i navržený architektem. Což nemusí být zcela v souladu s technickým potenciálem topidla.

V novostavbách může dojít i k nepříjemné situaci, kdy zákazník řekne: „Budeme topit jen svátečně, občas pro atmosféru, hlavní je pro nás design, aby to vypadalo vkusně, i když nebude v kamnech oheň. Hlavní zdroj budeme mít tepelné čerpadlo.“ A pak ho topení nadchne natolik, že se tím hlavním zdrojem stanou kamna, která však nejsou jako hlavní zdroj koncipována.

Na první schůzce zákazníkovi doporučím nejvhodnější technické řešení pro jeho potřeby. Ale o vzhledu kamen pak ještě přemýšlím sám, rozkreslím si různé možnosti. Někdy mi ke správnému doladění designu stavby pomůže procházka v lese. Zákazníkovi pak předám návrh nakreslený tužkou a vybarvený pastelkami. Ale pokud si přeje, tak za poplatek mohu samozřejmě objednat i 3D vizualizaci.

Musíte se pořád učit? A bylo rozhodnutí stát se kamnářem správné?

Určitě, kamnář se musí pořád učit, technologie se vyvíjejí. Ale i u tradičních staveb je stále možnost něco udělat trochu jinak a vylepšovat. Svou práci nepokrývám celý rozsah kamnářského řemesla, který je opravdu velký. Vůbec nic mi neříkají třeba teplovzdušné stavby, venkovní kuchyně, otevřené krby nebo omítané hranaté „bedny“. Raději se zdokonaluji v tom, co umím lépe.

Kamnářské řemeslo, provozované jako samostatná živnost, má velkou výhodu, že je člověk svým pánem. Důležitá je pro mne smysluplnost práce, tvořím dílo praktické, funkční a zároveň krásné. Mám od dětství nemocnou páteř, nemohu dlouho stát, ale ani sedět, potřebuji se hýbat. Práci si mohu uzpůsobit svým možnostem. Když mě začnou bolet záda, natáhnu si karimatku, zacvičím si a mohu pokračovat. Jen na to nošení materiálu na začátcích staveb bych uvítal něčí pomoc. Teď budu zkoušet spolupráci s dvěma novými rekvalifikanty, snad nám bude dopřáno a sehraje se.

Často se stává, že kamnář „nakazí“ kamnářským řemeslem i svoji manželku, jak je to u Vás?

Manželka mne v rozhodnutí vydat se na cestu řemesla hodně podporovala. Má profesi zcela jiného charakteru, pracuje ve zdravotnictví. Když jedu na schůzku za klientem v sobotu, tak často jedeme společně a spojíme to s procházkou po okolí daného místa.

My moc děkujeme za inspirativní rozhovor a přejeme mnoho krásných a zajímavých staveb v duchu hesla: „Pomalů dojdeš dál!“ A můžeme přidat ještě jeden citát z knihy zmiňované v úvodu: „...pro rychlou úlevu od stresu zkuste zpomalit“.

Leoš Rožnovský tráví rád volný čas v přírodě ať už sám, nebo se svými přáteli

Glazura Modrá Vodovka MX 192, kachle Kazety a pásek List jsou atributy těchto kamen z rukou Mira Jauerniga.

Westbo Estelle

Westbo Victoria 125

Westbo Victoria 100

Westbo Victoria 85

Westbo Victoria 85L

Kompletní sortiment švédské firmy Westbo na český trh dodává
Fire Factory SE, nábr. Otakara Ostrčila 257, 392 01 Soběslav
www.kolem-kamen.cz

KINGFIRE KANTO SC krb integrovaný do komínu

SCHIEDEL

red dot winner 2023
best innovative product

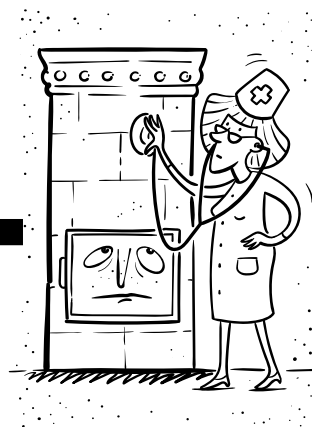
red dot winner 2023
best of the best

ROHOVÝ
KRBOVÝ
MODUL
+ KOMÍN
= V JEDNOM

www.schiedel.cz

Co s nimi...

Text | Radka Bukovjanová
Foto | archiv Radky Bukovjanové

Poměrně často se nám stává, že nás osloví zákazník, který koupil starý dům či byt i s historickými kamny, která se mu sice líbí, ale není si tak úplně jistý, že by byl dobrý nápad zkusit v nich zatopit. Proto jsme si řekli, že i pro naše čtenáře by možná mohl být zajímavý pohled člověka, který se touto problematikou již léta zabývá. Oslovili jsme tedy odborníka na slovo vzatého, restaurátorku historických kamen Radku Bukovjanovou. Slovo dalo slovo a vy se od tohoto čísla budete na našich stránkách pravidelně setkávat s jejím odborným okénkem, které zcela jistě odpoví na celou řadu vašich všetečných dotazů. Pojdme na to!

Přestože velmi často odpovídám na nejrůznější otázky zákazníků nebo kolegů kamnářů, přemýšlím teď, na co by se mě mohl – lhostejno kdo – zeptat. Po zadání věty „co dělat když“, mi vyhledavač nabízí její nejrůznější dokončení, například: „co dělat, když pes sní čokoládu“ nebo „co dělat, když se nudím“.

Napadá mě, že se nudit neumím. Chystám se, že pro můj oblíbený časopis budu pravidelně psát o věcech, kterým rozumím a na které odpovídám i ze spaní. A jelikož psa bych taky nezachraňovala podle internetových doporučení, ale šla k veterináři, jsem tu pro vás, ať se z mého oboru zeptáte na cokoli.

Jsem restaurátorka kachlových kamen, co svou práci zbožňuje, vystudovala jsem restaurování na SPŠG Hellichova a na VŠCHT Praha se zaměřila na keramiku a sklo, absolvovala jsem obor kamnářství a získala povolení k restaurování kulturních památek od MKČR.

V tomto okénku mě tedy ode dneška budete pravidelně „čítat“. Těším se na vás!

Posouzení stavu kamen

Zvážení celkové situace se netýká jen historických kamen, ale i těch novodobých, která mohou být spojována pevnými materiály a nelze je tak snadno demontovat jako ta, která jsou stavěna na hlínu.

Stav kamen je možné ze zaslaných fotografií určit jen částečně, důležitá je osobní prohlídka a stanovení doporučení nebo dalšího postupu. Stejně jako detektiv musím prvním ohledáním pochopit celkovou situaci, vyzpovídat zadavatele, poznat záměr, příčinu a účel celkové situace.

Pozor, někdy i zdánlivě nepoškozená kamna mohou být v havarijním stavu.

Novodobá topidla

O posouzení stavu kamen přemýšlíme v případě výskytu nějakého problému při jejich používání. Dále při změně majitele domu, který chce vědět, zda jsou kamna funkční, ale jejich stav posuzujeme hlavně při rekonstrukci interiérů, potřebě jejich přemístění.

- a) Problémy s topením – kamna netáhnou, kouří apod. – doporučuji vždy řešit s odborníky. Kamna jako hlavní nebo vedlejší zdroj vytápění by měl ideálně vidět kamnář, spalinové cesty hlavně kominík.
- b) Přesun kamen – za nejdůležitější parametr při přesunu tělesa je jejich velká lokální zátěž pro podlahovou konstrukci – zde je vhodné se spojit se statikem.

Špatná stabilita podloží časem způsobí nevratné změny, poškozuje kachlový plášť i samotné topidlo. V nejhorším případě může dojít i k propadení kamen stropem.

Kachle kamen na nestabilní podlaze se výrazně roztoupily.

Historická topidla

Hodnotíme nejen stav vnitřních konstrukcí (stabilitu), ale i stav pláště, nejčastěji kachlový (rozsah poškození). Vzhledem k tomu, že jde o řadu znaků, které je potřeba posoudit, je vhodné pozvat kamnáře nebo odborného restaurátora, konzervátora, technologa se specializací na topidla.

Jiný přístup je ke kamnům, která jsou součástí budovy prohlášené kulturní památkou, podléhající zákonu o státní památkové péči – ta by měl vždy vidět restaurátor s licencí MKČR.

Následuje stanovení nejlepšího postupu s ohledem na danou situaci a finanční možnosti. Některé restaurátorské kroky si budeme zmiňovat podrobněji v dalších číslech.

Demontáž kamen lze téměř vždy doporučit při celkové rekonstrukci budovy, zejména interiéru a podlah. Věřte, že zachránit lze opravdu ledacos.

Stabilita kachlových kamen - příklad

Ukázka restaurování kachlových kamen
v Clam-Gallasově paláci v Praze

Stav kamen před zásahem
– na první pohled se zdá, že
kamna nevyžadují větší zásah.

V průběhu restaurování se ukázalo, že korpus kamen
je staticky nestabilní – při opravě podlahy v minulosti
totiž nebyla kamna demontována a podlahy byly
pouze ořezány okolo trnů nožek.

Zbytek podlahy
– zatížení
několik tun
na několik cm²
plochy špalíčku
bylo příčinou
houpání kamen
již při chůzi osob
v okolí.

”

O posouzení stavu kamen přemýšlíme v případě výskytu nějakého problému při jejich používání. Dále při změně majitele domu, který chce vědět, zda jsou kamna funkční, ale jejich stav posuzujeme hlavně při rekonstrukci interiérů, potřebě jejich přemístění.

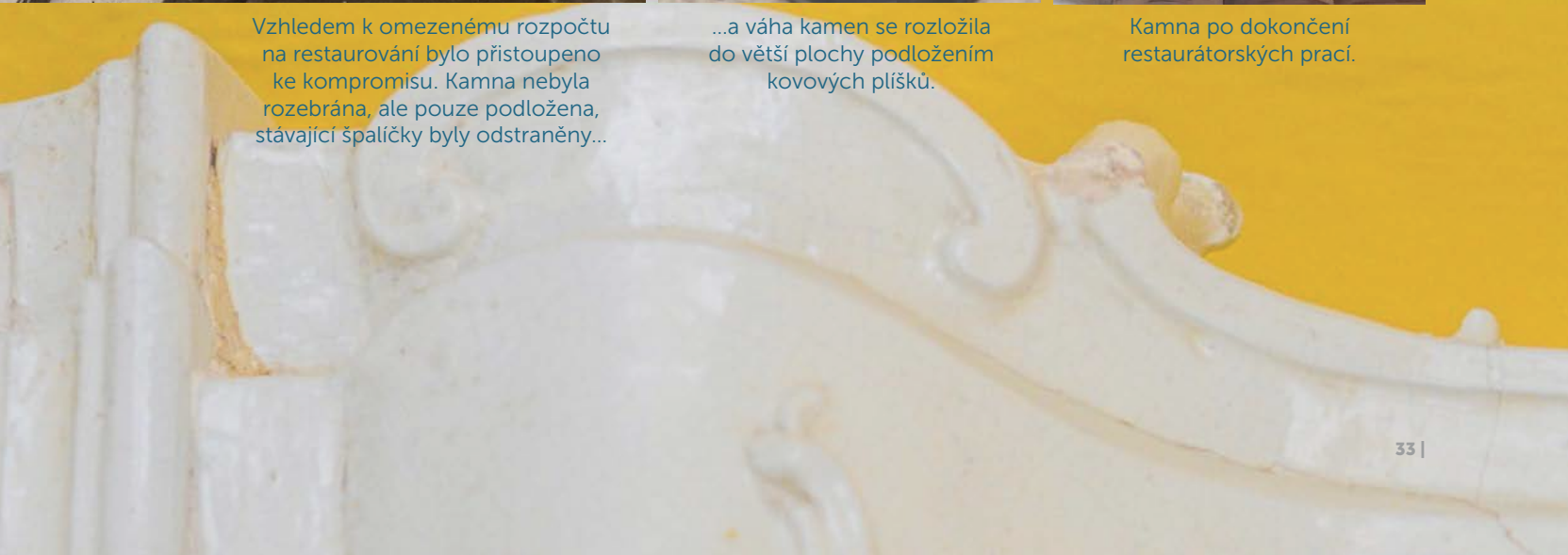
Vzhledem k omezenému rozpočtu na restaurování bylo přistoupeno ke kompromisu. Kamna nebyla rozebrána, ale pouze podložena, stávající špalíčky byly odstraněny...

...a váha kamen se rozložila do větší plochy podložením kovových plíšků.

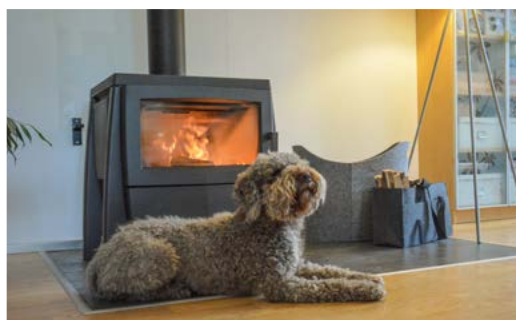
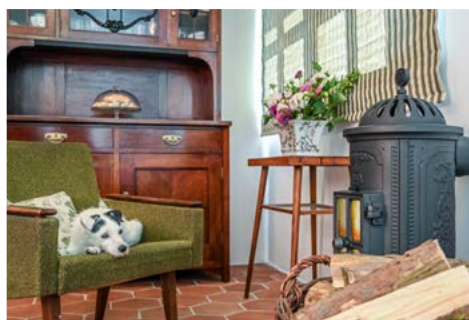

Kamna po dokončení restaurátorských prací.

Jó, to mají mazlíčci rádi...

**BLACK
EDITION**

Značku SPARTHERM na českém trhu zastupuje Fire Factory Distribution s.r.o.
nábr. Otakara Ostrčila 257, 392 01 Soběslav

KRBY PELANT

U Stadionu 1190, 434 01 Most

+420 602 347 979 | info@krbypelant.cz

www.krbypelant.cz

Promat

Vysokoteplotní materiály pro vás Horké chvíle s chladnou hlavou!

Materiály pro krby a kamna

www.promat.tech
Promat s.r.o.
Evropská 11 (The BLOX),
160 00 Praha 6

Bud' x nebo!

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

Projekt „Udělej si sám“

- + pozitivní emoce z procesu stavby
- + pokud se projekt vydaří, menší počáteční investice
- + studium čehokoliv je povznášející
- + čas a doba realizace záleží pouze na vás
- pokud projekt nedopadne dobře, může se celá záležitost pěkně prodražit
- z pozitivní emoce na počátku mnoho nezbyde

A pokud to chcete vzít opravdu z gruntu, můžete si zkusit i odlít vlastní kachle.

Představte si, že sedíte ve vašem obývacím pokoji, plameny v krbu jemně praskají a vy si užíváte tu neopakovatelnou atmosféru tepla a pohody. Ale jak tuto představu zhmotnit? Rozhodnutí postavit krb nebo kamna svými silami, nebo svěřit tuto úlohu do rukou profesionálního kamnáře? To je otázka, která mnohé z vás napadne na začátku projektu pořízení kamen.

Když se rozhodnete vzít věci do svých rukou...

Váš dům, váš projekt, vaše pravidla. Zní to lákavě, že? Představte si tu hrdost, když před rodinou a přáteli prohlásíte: „*Tohle jsem postavil(a) já!*“ Ale kde je světlo, tam je i stín. Můžete ušetřit na pracovní síle, ale pamatujte na to, že čas jsou také peníze. A co když se

něco pokazí? Opravy mohou vaši peněženku pořádně proklepnout. Bývají časté i případy, že se při neodborné stavbě materiál, který není úplně levný, znehodnotí a vy jej musíte pořídit znova. Uvědomte si, že stavba krbů, a zvláště kamen je trochu jiná disciplína než například hrubá stavba domu. I když o stavbě a projektování topidel se často říká, že je to malá architektura, tedy podobně složitá.

Kamnáři věnují mnoho let studiu materiálů, norem, zákonů statiky a požární techniky. Na rovinu si je třeba přiznat, že zvláště v tomto oboru platí staré rčení „Cvičení dělá mistry“! Vy se jistě na stavbě kamen mnoho nového naučíte, ale těžko již do prvního projektu budete moci zapracovat poučení z předešlých chyb. Pokud se

ale z jakéhokoliv důvodu rozhodnete pro stavbu sami, je třeba reálně zhodnotit svoje dovednosti, zvláště pokud se hodláte pustit do realizace, která patří do tzv. vyšší kamnařiny, například stavby velkých akumulčních kachlových kamen. Zde bychom určitě k realizaci povolali profesionální kamnáře.

Ale chápeme, že si chcete užívat i proces, nejen výsledek. Pokud jste zruční, může se jednodušší stavba, například jednoduchého krbu podařit. Pro některé šikuly je cesta stejně důležitá jako výsledek.

Pokud se rozhodnete hned v počátku pro zhmotnění snu oslovit kamnáře nebo kamnářskou firmu, bude to stát více peněz zpočátku, ale máte jistotu, že práce

bude provedena rychle, bezpečně a efektivně. Navíc se můžete vyhnout nepříjemným překvapením v podobě dodatečných nákladů.

Ať už se rozhodnete pro kteroukoliv cestu, klíčem je najít tu správnou rovnováhu mezi vašimi přáními, možnostmi a realitou. Projekt „Udělej si sám“ může být dobrodružstvím, ale někdy je nejlepší dobrodružství sledovat, jak profesionál přeměňuje vaše sny v realitu. Vždyť koneckonců, co je lepší, než relaxovat u krbu, který dokonale odpovídá vašim představám – ať už jej postavil kdokoliv?

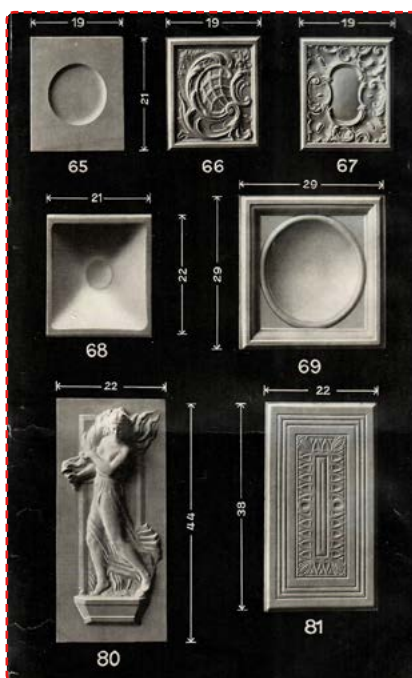

Kachlový sporák z kachlů v modré engobě 01 s bílou fazetou dodává kuchyni útulnost a čistotu. Realizace David Vosecký, kování Řehulka

R A K O -

Text | Marta Jastrebnická
Foto | archiv Kolem kamen

Tentokrát nás zaujal vzorník společnosti RAKO. Někjaký výrobek této firmy má nebo měl doma snad každý. Možná ne každý zná historii vzniku této společnosti na Rakovnicku, která začíná v roce 1882, kdy povodeň zatopila a zničila celou soustavu nadějně se rozvíjejících kamenouhelných šachet. Nikdo netušil, že se z katastrofy zrodí slavné české keramické závody.

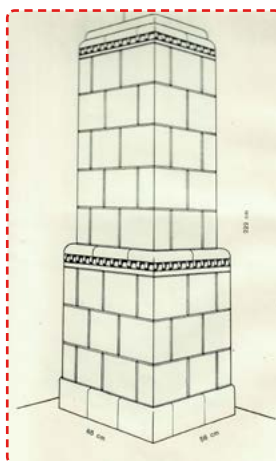
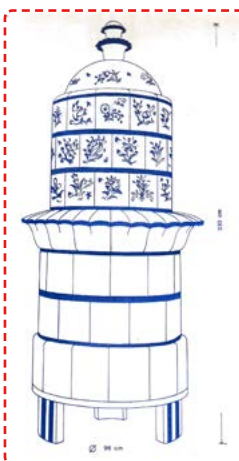
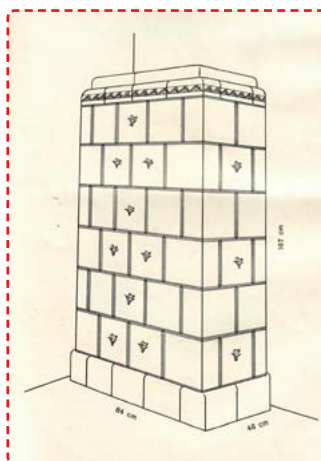
Brzy se totiž ukázalo, že se v haldách hlusiny skrývá lupek, který umožnil založení továrny na keramiku. Výroba se rozjíždí od roku 1883 a keramické obklady zanedlouho exportují do celého světa. Vznikají budovy, klenoty, které můžeme obdivovat i dnes. Například tunel Holland, který spojuje Manhattan a New Jersey, je také dodnes obložený obklady RAKO. Keramička RAKO do tunelu dodala 15 000 čtverečních metrů

bílých, modrých a oranžových obkladaček Tunelia vyrobených v Rakovníku speciálně pro tuto zakázku.

V současnosti firma dále úspěšně pokračuje ve výrobě, tvoří nové budovy, ale umí navázat a restaurovat původní díla RAKO autorů. Prohlédněte si kolonádu v Luhačovicích, Café Imperial v Praze nebo vilu Tugendhat v Brně. Nová éra přináší také moderní, nové reference. RAKO obklady jsou v budovách zvukných značek, jako například Škoda Auto, Pilsner Urquell, Ikea, T-Mobile, Edeca, na olympijských stadionech, v nemocnicích, v bazénech a v hotelích světových metropolí.

Katalog, který se nám dostal do ruky, je sice nedatovaný, ale nejspíš zařaditelný do první třetiny 20. století a vy se můžete podívat na tehdejší vzory. V současné době se už v továrně kachle nevyrábějí.

Zdroj: webové stránky RAKO

Lupek je sedimentární hornina vzniklá usazením vrstev jílovce na dně prehistorického moře ve všech geologických obdobích. Podstatnou část lupku tvoří jílový minerál kaolinit. Jednotlivé druhy lupku se využívají v keramické výrobě, např. k výrobě ohnivzdorných a žáruvzdorných produktů. Vypálené lupky jsou využity jako ostřívo. Z lupku se vyrábí šamot.

Kuchařské umění pomalosti à la Pavel Tomášek

Text | Marta Jastrebnická
Foto | archiv Kolem kamen

Tentokrát jsme navštívili mladého muže v jeho kuchyni, aby nám ukázal něco ze svého kuchařského umění. Nechal si do kuchyně postavit krásný velký sporák s pizza pecí, protože dává přednost pomalému vaření a přípravě jídel. O té pomalosti jsme částečně trochu zapochybovali, když jsme viděli, jak se v kuchyni otáčí a co všechno najednou stihne – příprava surovin, krájení, pečení, vaření, zároveň mytí použitého nádobí a na konci celého procesu usměvavý kuchař, uklizená kuchyně a výborné jídlo na prostřeném stole v krásném prostředí. Vychutnat si jídlo všemi smysly, to je podle Pavla Tomáška to pravé.

Proč jste se rozhodl právě pro vaření?

Asi jsem chtěl vařit od malička. Moc mi chutnalo vaření mojí mamky a bylo mi líto, že ve školní jídelně a v restauracích tady v okolí nedosahuje jídlo takových kvalit. Baví mě všechno kolem kuchyně, rád vařím, obsluhuji lidi a povídám si s nimi, komunikace mi nedělá problém. Když jsem přišel do Prahy na vysokou, našel jsem si hned brigádu. Moje první brigáda byla v řeznictví „Naše maso“, tam jsem zatím strávil nejdelší čas. Nejdřív brigádně, potom na poloviční úvazek a nakonec na plný úvazek. Vypracoval jsem se z brigádníka až na pozici šéfa. Dělal jsem dokonce rozhovor s novinářem Richardem Questem ze CNN. Bylo to mnoho krásných zážitků, moc jsem se tam naučil, ale potom už jsem se chtěl v gastronomii posunout zase dál.

Přijali mě do restaurace El Camino Tapas nedaleko náměstí Jiřího z Poděbrad, což je výborná restaurace, ale hned mi nabídli možnost otevřít další restauraci „U Kalendů“ s Honzou Všetečkou. Zůstal jsem tam rok a po roce jsem se rozhodl, že odjedu do Kanady. Půl roku jsem strávil v Montrealu, kde jsem vařil v italské restauraci. Potom jsem odletěl do Vancouveru a následně se přesunul na malý ostrov v národním parku

v Britské Columbií, kde jsem dělal privátního kuchaře pro skupiny, které přiletěly na rybářskou chatu za rybařením a faunou.

Nyní jste zpátky v České republice, co děláte?

Ted' jsem se vrátil a jsem v restauraci „Výčep“ v Praze. Vařím a cestuji. Tady v Táboře bydlím na Starém městě. Před časem se zde naší rodině naskytla příležitost koupit starý dům v historickém centru, o němž je první doložená zmínka z roku 1545. V rámci kompletní rekonstrukce, v místě, kde pravděpodobně byla umístěna černá kuchyně, byla postavena ve spolupráci s firmou K&K Poker kachlová kamna s pizza pecí. Naším požadavkem byla instalace indukční varné desky oddělené od plochy klasického sporáku štěrbínou pro spodní odtah par při vaření. Jedná se o výjimečnou instalaci a složité technické řešení jak při stavbě kamen, tak i v provedení vzduchotechniky.

Ale proč jste si vybral právě vaření na kachlovém sporáku? Nejde to trochu proti současnému trendu vaření? Všechno musí být rychle hotové a je celkem známé, že je to velmi stresující.

Protože právě tak vařit nechci, chci si to zkusit po svém.

Chci vařit česká jídla. Ted' mě baví fermentace, nakládání, což je návrat ke kořenům. Vaření na ohni považuji za něco, co tady bylo odjakživa, a má to tak být, patří k tomu pomalé pečení, pomalé tažení. Mám tady pizza pec, s tím si mohu opravdu vyhrát, dá se péct v uhlíkách, dát brambory do popelu. Je tu i indukce, protože když chci udělat třeba rychlé rizoto, nemusím rozdělávat a mohu uvařit takto. Také myslím, že v tomto historickém domě svého času vždy nějaká pec byla a že sem patří. Tak, jak se v některých restauracích dělají třeba večeře „od řezníka“ nebo od „pekaře“, mně by se líbilo dělat večeře „od pece“, vytahovat tady ty pekáče a kastroly.

To jste se ale musel naučit, protože vaření a pečení na kachlovém sporáku je přeci jen trochu jiná disciplína?

Pořád se to učím, ale také pořád rád vařím, a tím se i učím – v malých kuchyních, ve velkých kuchyních, na ohni, na grilu. Dělán cateringy, takže vařím venku v přírodě, zabíjačky, udíme. Děláme mnoho technik, takže si s tím mohu hrát – jak udržovat oheň, aby to vařilo rychle, nebo pomalu. V pizza peci nemusíte dělat jen pizzu, tu můžete využít na spoustu jiných pokrmů –

chleba, upéct špekáček, dát upéct něco v alobalu, často se pečou i vývary. Když bude chladnout sporák, mohu dát vývar do trouby, kde se bude přes noc prohřívát. Mohu tak využít celou energii toho sporáku, něco upeču a ve zbytkovém teple usuším a dotáhnu – věřím, že se budu muset učit, a možná to bude chvíli trvat, ale to chci. Musím také myslet na spotřebu dřeva, protože tady v centru města není moc prostoru na skladování.

V profesionálních kuchyních mají také někdy kachlový sporák, ale většinou tam jen ohřívají, protože volí jiný způsob přípravy jídla. Já chci využít k vaření a pečení právě kachlový sporák. Mám prostě rád výzvy a rád snoubím moderní a staré techniky a českou kuchyni se světovým přístupem k vaření.

My jsme tedy moc zvědaví, jak se to všechno vyvine a jak to bude chutnat návštěvníkům. Tak třeba za nějaký čas znovu na viděnou!

Moc děkujeme za vlídné přijetí, úžasnou ochutnávku pokrmů z kamen a přejeme hodně zábavy a úspěchů za kachlovým sporákem!

A našim čtenářům předkládáme pro zrakový vjem několik fotografií z hostiny a pro případné chuťové a čichové vjemy recepty kuchaře Pavla Tomáška.

KVÁSKOVÝ FLATBREAD S JEHLIČÍM A GOTHAJEM

Suroviny na flatbread: • mouka 5 stagioni 300 g • sůl 30 g • voda 70-100 ml • kvásek lžička

POSTUP: Mouku s vodou a kváskem smícháme v míse a vypracujeme těsto. Voda by měla mít pokojovou teplotu. Těsto se bude lepit. Jakmile se zapracuje, pomoučíme vál a vypracujeme jednu větší kouli těsta. Dáme zpět do mísy a přetáhneme fresh folií. Dáme do lednice zrát na 24 hodin.

Suroviny na chimmichuri: • petržel 50 g • libeček • sůl 10 g • cukr 20 g • červený vinný ocet 4 lžice • lískové ořechy 2 lžice

POSTUP: Petržel a libeček posekáme najemno a dáme do misky. Osolíme, opepříme a přidáme cukr. Zalijeme octem a nakonec vmícháme lískové ořechy.

Suroviny na zdobení flatbreadu: jehličí z borovice • chimmichuri • gothaj • cottage cheese smíchaný s pepřem, solí a olivovým olejem, česnekem a šalotkou • hrubozrnná hořčice • lískové ořechy

POSTUP NA FLABREAD: Pizza pec je rozpálena na 350-400°C. Na pomoučeném vále vypracujeme těsto do požadovaného tvaru a nanese na něj ochucený cottage cheese. Dáme do pece a po 90 vteřinách zkontrolujeme a otočíme o 180 stupňů, aby se všude upekl rovnoměrně. Za dalších 90sekund by měl být upečený. Poznáme podle toho, jak těsto krásně vyrostlo a okraje jsou až skoro opálené do černa. Následně vyndáme a zdobíme. Nejdřív gothaj, na ten dáváme lžice chimmichuri. Posypeme jehličím, přidáme lžičku hrubozrnné hořčice a nakonec celé zastrouháme parmezánem.

FAZOLOVÁ POLÉVKA

Suroviny na zeleninový vývar: • celer • petržel • mrkev • cibule • česnek • cuketa • žampiony • rajčata • pórek • chilli paprička • zázvor • listová petržel a libeček • bobkový list • černý pepř • nové koření • sůl

POSTUP: Důležité je, aby byl hrnec plný zeleniny skoro až po okraj. Poměr zeleniny je takový, že od každého druhu dáváme stejné množství tak, aby žádná z nich nebyla dominantní. Rajčata a houby dodají vývaru umami a jsou pro něj nezbytná. Chilli a zázvor tomu zase dodají svěžest a lehkou pálivost. Zeleninu zalijeme studenou vodou, osolíme a přivedeme velice pomalu těsně před bod varu. Nikdy to nesmí vřít, teplota vody by neměla překročit 95 stupňů. Vývar táhneme pouze 45 minut. Potom stáhneme, přecedíme a do teplého vývaru hodíme hrst petržele a libečku a necháme 10 minut nainfuzovat.

Suroviny na polévku: • zeleninový vývar • bílé máslové fazole přes noc namočené do vody, následně uvařené • čerstvý špenát • česnek • šalotka • parmazán • máslo • olivový olej • sůl • pepř

POSTUP: Na pánvi rozehřejeme máslo a olivový olej. Přidáme posekanou šalotku, česnek a špenát. Osolíme a na prudko otestujeme, až špenát „spadne“ a zmenší se jeho objem o polovinu. Přidáme vařené fazole a vše na prudko orestujeme. Dáme pryč z plotny a servírujeme na dno talíře. Následně zalijeme horkým vývarem a nakonec zastrouháme parmazánem.

PSTRUH S PEČENOU KEDLUBNOU, KOPREM A MISO BEURRE BLANC

Suroviny na beurre blanc: • máslo 100 g • šalotka 3 ks • bílé víno 250 ml • ocet bílý vinný 30 ml • Miso pasta lžíce

POSTUP: Šalotku pokrájíme najemno a na troše olivového oleje necháme zesklivatět. Následně zalijeme bílým vínem a octem a necháme zredukovat na 1/3 původního objemu. Přecedíme pouze tekutinu a do ještě teplé tekutiny zašleháme metličkou pomalu kostičky studeného másla, až dostaneme krásnou máslovou omáčku. Nakonec zašleháme miso pastu.

Suroviny koprový olej: • kopr • olej slunečnicový

POSTUP: Kopr hodíme do vroucí vody a hned vytáhneme a dáme do ledové lázně. Dělá se to proto, aby olej měl co nejvýraznější zelenou barvu. Následně z kopru vymačkáme veškerou vodu a hodíme do mixéru s olejem. Vymixujeme a necháme překapat přes plátýnko. Výsledkem je nádherně zelený koprový olej.

POSTUP na pstruha s kedlubnou: Kedlubnu oloupeme a nakrájíme na malé kostičky. Následně opečeme do hněda na másle, Pomalu, dokud nebude měkká. Pstruha vybouráme na filety a zbavíme kostí. Rybu osolíme a na rozehřáté pánvi opékáme na olivovém oleji kůží dolů. Nikdy neobracíme na stranu, kde je maso! Ve chvíli, kdy je kůže krásně zlatavá, přihodíme do pánve dvě lžíce másla, stružek česneku a tymián. Necháme rozpustit a rybu přeléváme horkým máslem, dokud maso není hotové - cca 2 min.

Do hlubokého talíře vyskládáme upečenou kedlubnu. Zalijeme omáčkou. Následně položíme rybu kůží nahoru. Pokapeme koprovým olejem a ozdobíme čerstvým koprem.

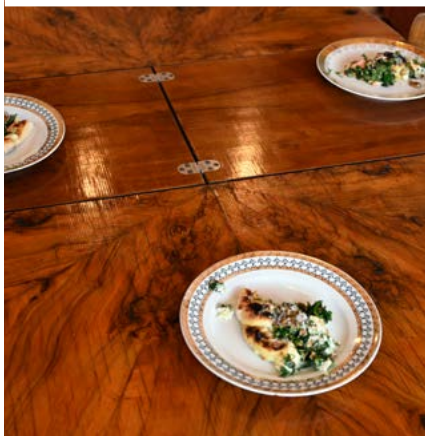

LOKŠE S POVIDLY, TVAROHEM A OVOCEM

POSTUP: Dáme vařit dvě velké brambory. Následně je oloupeme a nastrouháme najemno. Poměr mouky a brambor by měl být 2/3 brambory, 1/3 hladká mouka. Záleží na typu brambor a jak moc jsou škrobové. Jde nám o to dostat hezké těsto, které nelepí a jde z něj vyválet placka. Opatrně na práci s těstem, má tendenci velice rychle řádnout, takže pracujte rychle. Vyválíme tenkou placku a na rozpáleném tále opečeme z obou stran.

Lokši pomazeme švestkovými povidly, zastrouháme tvarohem a potom zdobíme kompotem z meruněk a ostružinami. Pro svěžest přidáme lístky máty a nakonec zalijeme přepuštěným máslem s rumem.

Srdce domu

Text | Jitka Pokorná
Foto | archiv Kolem kamen

Ještě se na chvíli zastavme v táborském Starém městě a povězme si něco o velké stavbě kachlových kamen, která vévodí nejen kuchyni Pavla Tomáška, ale jsou skutečným srdcem celého domu.

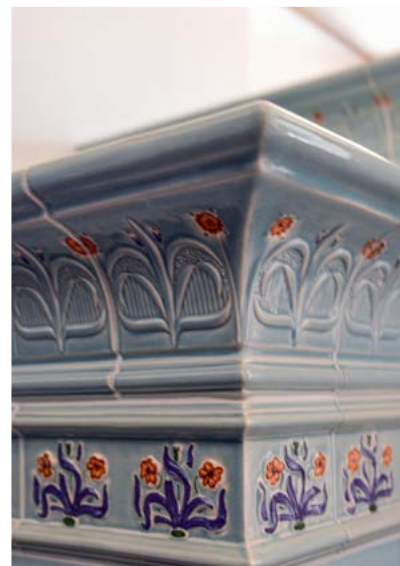

Pro stavbu byla vyvzorována nová glazura. Původně navrhovaná Modrá Vodovka (do té doby naše nejprodávější) se Tomáškovým zdála v interiéru barevně příliš agresivní. Proto jsme se snažili najít tlumenější odstín. Byl to trochu boj, ale nakonec se ukázalo, že to byla dobrá volba. Nová glazura si rychle našla své další zákazníky a dnes už se prodává lépe než ta původní modrá.

Stavbu dále zdobí malovaný pásek Primavera. Ten byl nakonec inspirací pro vznik římsy Judith, která byla vyvzorována podle dekoru na pásku.

Kování ke sporáku dodala firma Řehulka. Ta se musela vyrovnat s další specialitou. Do těla kamen musela být vložena digestoř, protože místnost má strop otevřený do krovu, a závěsnou digestoř jsme nemohli použít. Proto bylo nutné do rámu vložit odvětranou šterbinu. Ve spodní části sporáku jsou vidět hnědé kulaté nasávací otvory. Jak jsme se už několikrát přesvědčili, celé řešení funguje bezchybně. Pro vaření v létě či na rychlé vaření, když se netopí, je do stavby vložena i indukční deska. Digestoř odděluje obě varné plochy.

Velmi důležitou součástí stavby je i tzv. Fire Iglu, které dodává bavorská firma Brunner. Jedná se v podstatě o obestavěnou pec na pizzu, která může zároveň posloužit i k pečení chleba a dají se v ní připravit i parádní pečeně. Rovnoměrné pečení zajišťuje speciální konstrukce klenby, která teplo rozvádí přesně tam, kde ho potřebujete. Pec je samozřejmě opatřena teploměrem pro lepší kontrolu pečení. Součástí dodávky byla i sada nářadí k peci.

RHI MAGNESITA

Na naše kamnářské hlíny i lepidla se mohou kamnáři spolehnout!

M40 – klasická šamotová malta (zrnitost 0,7mm a 1,5mm)

Rudomal 1100 – haťák, lepidlo (vlákna, cement, vodní sklo...)

M-FLEXI – hotová kamnářská „hlína“ (malta a písek), stačí jen přidat vodu...

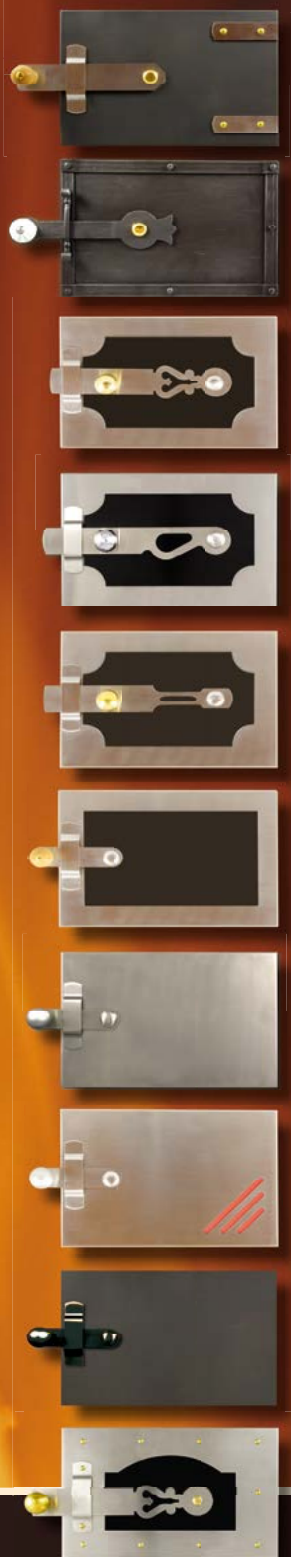
RHI Magnesita Czech Republic a.s.
Nádražní 218, 679 63 Velké Opatovice

☎ +420 516 493 230 • E-mail: robert.kovac@rhimagnesita.com

www.rhimagnesita.com

ŘEHULKA
s.r.o.

VÝROBA SPORÁKOVÉHO KOVÁNÍ A PŘENOSNÝCH STOLOVÝCH SPORÁKŮ

www.rehulka.cz

798 03 Ohrozim 68 tel./fax: 00420 582 393 538 e-mail: kachlaky@rehulka.cz

**Želetavská
kamna**

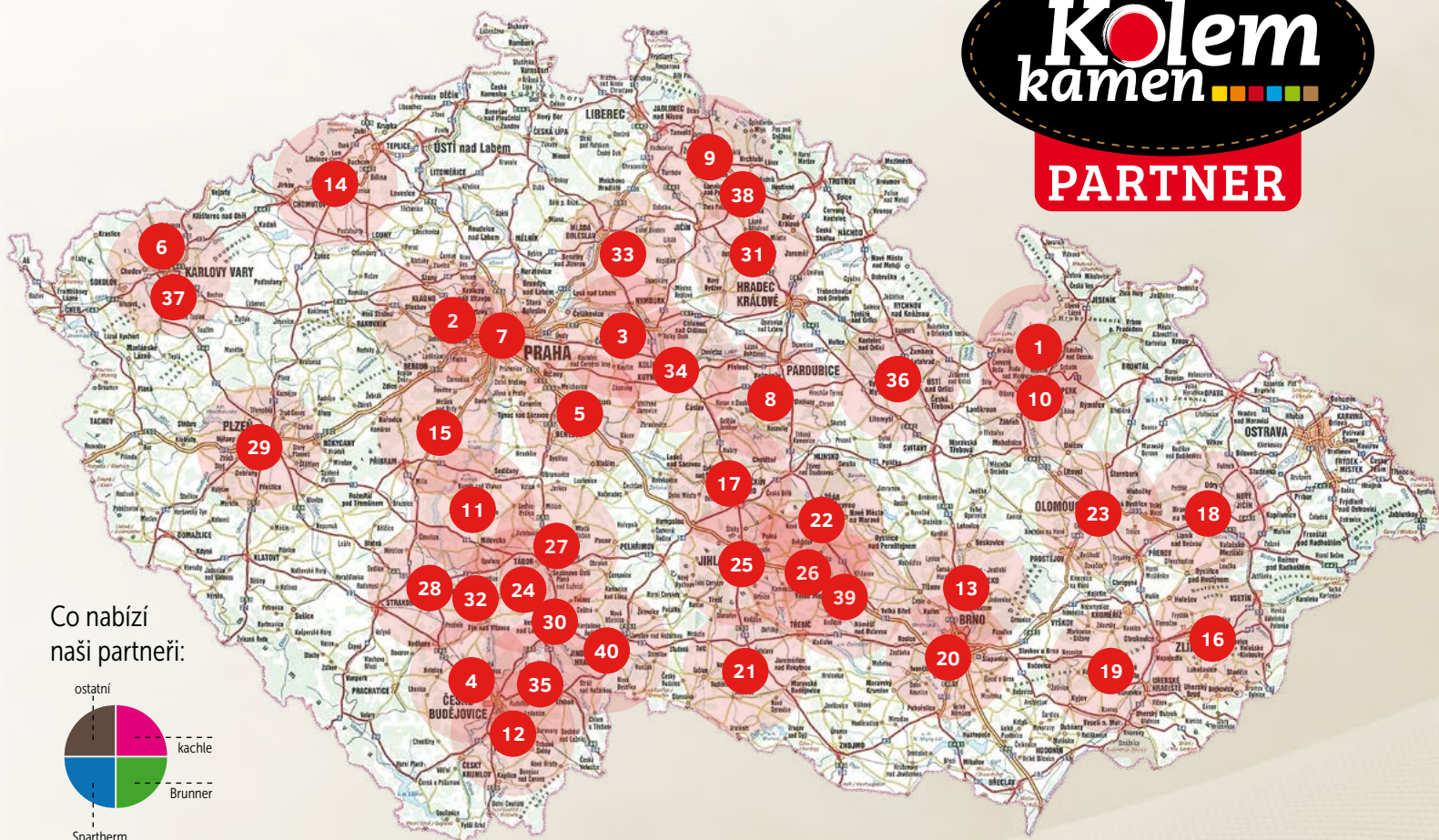
Orfeus 8 řad/28, glazura MX144

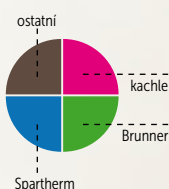
Podniková prodejna | Pražská 168, 675 26 Želetava
Tel.: +420 731 375 992, +420 731 191 997

www.zeletavska-kamna.cz

Vše, co vás v časopise zaujalo, objednávejte u našich autorizovaných partnerů!

www.kolem-kamen.cz
**Kolem
kamen**
PARTNER

Co nabízí
naši partneři:

1. K-Plus

Údolní 384, 788 33 Hanušovice
jauernig@seznam.cz

2. Krbystyle, s.r.o.

Klicperova 10, 150 00 Praha – Smíchov
kosar@krby-style.cz, www.krby-style.cz

3. Jaroslav Turyna

Petra Bezruč 548, 289 11 Pečky
info@krby-turyna.cz, www.krby-turyna.cz

4. Roman Hanuš

Hamry 42, 373 41 Hluboká nad Vltavou
kamna.hanus@tiscali.cz, www.kamnahanus.cz

5. Kamnářství Tomáš Jíra

Hlavačovská 197, 251 66 Hrušice
☎ 777 333 461 • www.tomasjira.cz

6. Ladislav Koutecký

Nejdek
☎ 602 111 844, info@3xk.cz, www.3xk.cz

7. LAUBE – KRBY

K Přehradám 1205, 156 00 Praha 5 – Zbraslav
info@laubekrby.cz, www.laubekrby.cz
☎ 603 437 670

8. Martin Pecina

Koželužská 108, 537 01 Chrudim
martin.pecina@seznam.cz

9. Robert Pithard

Branská 397, 514 01 Jilemnice
robert.pithard@gmail.com, 777625619
www.kamnarstvipithard.cz

10. Bohdan Hrabec

Pod Šenovou 46a, 787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
www.kamnarstvi-hrabec.cz

11. Vladimír Hejna

Tyršovo náměstí 498, 399 01 Milevsko
krby.hejna@seznam.cz, www.krbyhejna.cz

12. Sgrafito spol.s.r.o.

 Ledenická 688
370 06 České Budějovice – Srubec
krby@sgrafito.cz, www.sgrafito.cz

13. Richard Kučera

 Pod Sanatorkou 2508/1, 678 01 Blansko
info@krbykucera.cz, www.krbykucera.cz

14. Krby Pelant s.r.o.

 U Stadionu 1190, 434 01 Most
info@krbypelant.cz, www.krbypelant.cz

15. Petr Sedlák

 Malostranská 613, 262 02 Stará Huť
petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

16. Jiří Jurčák

 Na Gruntech 14, 763 11 Zlín – Lužkovice
☎ 777 733 337, jiri.jurcak@krby-kamna.com

17. Lubomír Smejkal

 Veselý Ždár, 580 01 Havlíčkův Brod
krby.smejkal@seznam.cz
www.krby-kamna-smejkal.cz

18. David Jakubka

 Teplice nad Bečvou 112, 753 01 Hranice
kamnakrby@seznam.cz, www.kamnajakubka.cz

19. TECHNOKLIMA UH s.r.o.

 Hradišská 95, 686 03 Staré Město
krby@technoklima.cz, www.technoklima.cz

20. METAX KRBÝ s.r.o.

 Vídeňská 262/125c, 619 00 Brno
grepl@krby-metax.cz, www.krby-metax.cz

21. Želetavská kamna – Brabenec, spol. s r. o.

 Pražská 168, 675 26 Želetava
☎ 731 191 997
bervidovae@brabenec.info
www.zeletavska-kamna.cz

22. Kamnářství Milan Blaha

 Příčná 140, 592 14 Nové Veselí
☎ 566 667 235, 602 786 353
blaha_milan@seznam.cz, www.blahamilan.com

23. STAVEP Vaňha Pavel

 Dolní novosadská 41/26, 770 12 Olomouc
☎ 585 751 810, 777 070 585
info@krbyolomouc.cz, www.krbyolomouc.cz

24. Štěpán Jankovič

 391 72 Sudoměřice u Bechyně 120
☎ 603 210 716, stepan.jankovic@seznam.cz
www.kachlovakamna.kvalitne.cz

25. Jaromír Láznicka

 Sokolovská 1, 586 01 Jihlava
☎ 604 244 218, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

26. Jaromír Láznicka

 Náměstí 178, 594 42 Měřín
☎ 773 575 255, kamna@laznicka.cz
www.laznicka.cz

27. Kamnářství Jiří Mára

 Jungmannova 535/7, 391 01 Sezimovo Ústí
☎ 724 251 744, mara@kachlovakamna.net
www.kamnamara.cz

28. Kamnářství Maršík

 K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

29. Radek Peterka – kamnářství

 K Sinoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327, radekpeterka@volny.cz
www.krby-peterka.com

30. Stavebnictví, kamnářství J Jan Vosecký

 Michalská 318, 391 65 Bechyně
☎ 602 155 682, vosecky.j@seznam.cz
www.sporacek.cz

31. Centrum krbů – Jan Praus

 Březovice 54, 508 01 Hořice
☎ 603 293 711, info@centrumkrbu.cz
www.centrumkrbu.cz

32. Jihočeské kamnářství – Jaroslav Prokop

 Želeč 317, 391 74 Želeč
☎ 732 736 434, info@jihoceskekamnarstvi.cz
www.jihoceskekamnarstvi.cz

33. Kamnářství Horák

 Družstevní 380, 294 41 Dobruška
☎ 603 271 255, horak.dobruška@gmail.com
www.kamnarstviorak.cz

34. Pavel Mlázovský

 Malešov 57, 285 41 Malešov – Kutná Hora
☎ 777 211 904, pavel@mlazovsky.cz
www.pece-kamna-sporaky.cz

35. Kamnářství Címl

 mjr. Karla Černého 837/6, 373 72 Lišov
☎ 728 463 421, kamna-krb@seznam.cz
www.kamna-krb.cz

36. Leoš Rožnovský

 Dolní Babákov 12, 539 01 Včelákov
☎ 799 797 185, 466 566 262
kamna@roznovsky.eu, www.roznovsky.eu

37. Ing. Jan Koutecký

 Vzorková prodejna Merklinská 14
360 10 Karlovy Vary – Sedlec
☎ 736 111 844, www.koutecky.top

38. Zdeněk Volech

 513 32 Martinice v Krkonoších 130
☎ 777 023 110, kamnavolech@gmail.com
www.kamnavolech.com

39. AR KAMNÁŘSTVÍ s.r.o.

 Hornoměstská 143/48, 594 01 Velké Meziříčí
☎ 605 073 658, info@arkamnarstvi.cz
www.arkamnarstvi.cz

40. ISD Trade s.r.o.

 Olejna 328, 377 01 Jindřichův Hradec
☎ 722 353 535, info@isdtrade.cz
www.isdtrade.cz

ra rit ky

Není žehlení jako žehlení

Jestli rádi žehlíte a chcete si to žehlení, v rámci naší oslavy pomalosti, fakt užít, měli byste si pořídit tento skutečný a stále funkční model krejčovských kamen. Pak už stačí jen pořádně zatopit, pustit si v televizi oblíbený seriál, nasliněným prstem otestovat stupeň nahřátí a pustit se do žehlení.

Kamna byla vyrobena v závěru 19. století v Hořovicích nedaleko Berouna. Působivě je vynášeji štíhlé a vysoké zoomorfní nožky. Jejich tělo se skládá z několika důmyslně navržených dílců. Hlavní válcový plášť je opatřen symetricky rozmístěnými schránkami s uzavíracími dvířky, které slouží pro vložení a nahřátí masivních ocelových žehliček. Pro snadnou obsluhu jsou otočná kamna nad podstavou opatřena lehce vystouplými drážky, kterými se po zatlačení do strany snadno otáčejí okolo své osy. Díky tomu je snadný přístup k jednotlivým dvířkům, které jsou označeny čísly od 1 do 6. Díky tomu krejčí přesně věděl, kterou žehličku dal právě nahřát a která se v kamnech nahřívá nejdéle.

Tato sběratelská kamna jsou součástí široké nabídky obchodu Starožitnosti Lučický mlýn.

www.lucickymlyn.cz

Sloupová kachlová kamna v glazuře Slonová kost z kamnářství ARTPece.sk

Není větší kachlová klasika než kachel Kaplička v lahově zelené glazuře a kachlový sporák se zápecím. Kdo by ho nechtěl mít na své chalupě? Realizace AR kamnářství

Roman Hanuš a jeho sálová kamna s kamnovou vložkou **Brunner HKD4.1** jsou přesně to, co do správné roubenky patří. Kachle Kamnářství Bechyně s ozdobným kachlem Věneček

Kamnářovo ucho

Mark Lanegan: Smokestack Magic

„I když to byla strašlivá fetka, všechny ženský ho milovaly.“ Tento citát podepisuji v plném rozsahu. Když Mark Lanegan 22. 2. 2022 zemřel a já jsem truchlila, někteří mí známí na to reagovali větou: *„Proboha, já si myslel, že už je dávno mrtvej.“* A já si uvědomila, že vzhledem k tomu, co všechno prožil, byl věk dožití ve výši 57 let vlastně malým zázrakem. A taky jsem si uvědomila, jak málo lidí v mém okolí zná jeho hudbu nebo si nespojí některé profláklé songy s jeho jménem. On byl opravdu strašlivá fetka, ale také bezesporu patřil do té nepočetné skupiny srdcerváčů, kteří svou hudbou, texty i zpěvem ovlivnili několik generací posluchačů.

Skladbu Smokestack Magic jsme vybrali hlavně proto, že její název alespoň vzdáleně připomíná tematiku kouře blízkou našemu oboru. On ten název tedy spíš odkazuje do pro nás téměř nepochopitelného světa magických herních karet, však jsou na ní také vyobrazeny čtyři krásné komíny. Máme-li být ale upřímní, jsme toho názoru, že Mark Lanegan se po celý život pohyboval v oblasti zcela jiného kouření, než je to kamnářské z komínu. Skladba je ale krásně pomalá, líně plynoucí, což dokonale vyhovuje tematickému zaměření tohoto čísla. A její text? Spíš volné řazení poněkud zamlžených motivů, které vás zcela jistě nenechají na pochybách, o jaký druh magie a kouře tu vlastně jde. Píseň najdete na EP s příznačným názvem No Bells on Sunday z roku 2014. Recenzent britského deníku The Independent shrnul svůj dojem slovy *„přesvědčivé, ojedinělé a krásné“*. Těžko bychom hledali lepší slova, která by zhodnotila nejen tuto píseň, ale v podstatě celou Laneganovu tvorbu, ať už to bylo jeho 16 sólových alb či jeho spolupráce s kapelami Screaming Trees, Queens

of the Stone Age a The Gutter Twins. Navzdory závislostem po něm zůstala spousta nahrávek a byla by škoda si je neposlechnout. Protože jestli někdo uměl jezdit na tygrovi a ještě u toho zpívat, byl to právě Mark Lanegan.

DG307: Papírový aPsolutno

Žijeme život? Nebo jsou to jen bludné kruhy? Český básník Pavel Zajíček se narodil v Praze v roce 1951 do pravděpodobně nejhoršího období naší novodobé historie. Přesto dokázal i z takto špatně vyložených karet to nejlepší, když v roce 1973 založil se svým kumpánem Mejlou Hlavsou skupinu DG307. Její název odkazoval na psychiatrickou diagnózu přechodné situační psychické poruchy, která umožňovala mladým mužům získat tzv. modrou knížku a vyhnout se tím dvouleté prezenční službě v armádě. V kapele se vystřídala řada hudebníků i nehudebníků. Ti druzí, kteří hudební nástroje neovládali, se směle chopili nástrojů jiných, nehudebních – třeba vysavače. A do toho dlouhovlasý čahoun Pavel Zajíček řval své texty. Svým svobodným projevem v umění, ale i v životě se pohyboval na samém okraji toho, co je normalizační moc ochotná lidem tolerovat. Klec spadla v roce 1976, kdy Zajíček vyfasoval jako „jeden z mozků undergroundu“ roční nepodmíněný trest v procesu s členy skupiny The Plastic People of Universe. Po propuštění podepsal prohlášení Charty 77 a následně se logicky stal jedním z terčů neblaze známé akce Asanace, během níž se komunistický režim snažil zbavit svých nejzatvrzelejších odpůrců tím, že je donutí k emigraci. Roku 1980 vynuceně emigroval nejprve do Švédska, v roce 1986 se odstěhoval do New Yorku. Domů do Prahy se vrátil až v roce 1995, kde letos v březnu po několika atakách mrtvice nakonec podlehl zápalu plic.

Rádi si pouštíme jeho píseň Papírový aPsolutno, která vyšla na albu Uměle ochuceno v roce 1992. Ta píseň je zvláštním způsobem už více jak čtyřicet let bolestně aktuální. Jako celý Zajíčkův život.

Kamnářství Petr Sedlák
Malostranská 613, Stará Huť
+420 608 889 366 • petr@kamnarstvi-sedlak.cz
www.kamnarstvi-sedlak.cz

www.laubekrby.cz

Želetavská kamna
Podniková prodejna
Pražská 168,
675 26 Želetava
Tel.: +420 731 375 992
+420 731 191 997
www.zeletavska-kamna.cz

KAMNÁŘSTVÍ MARŠÍK
K Háječku 224, 39701 Písek
☎ 776 158 414, marsikjan@seznam.cz
www.krbymarsik.cz

SGRAFITO spol. s r. o.
České Budějovice
www.sgrafito.cz

Krbystyle s.r.o.
Prodejna a showroom:
Klicperova 10, 150 00 Praha-Smíchov
Tel.: +420 725 500 009, +420 722 600 009
www.krbby-style.cz

KAMNÁŘSTVÍ HRABEC
Bohdan Hrabec
Pod Senovou 46a
787 01 Šumperk
bohdan.hrabec@seznam.cz
tel: 602 787 024
web: kamnarstvi-hrabec.cz

www.krbyhejna.cz
krby.hejna@gmail.com
☎ 775 288 027, 777 288 027

CENTRUM KRBŮ a KAMEN
centrumkrbu@seznam.cz
www.centrumkrbu.cz
Hořice - Březovice 54 tel.: 493 691 311

Kamnářství Tomáš Jíra
KAMNA
KRBY
PECE
SPORÁKY
www.tomasjira.cz

KRBY PETERKA KAMNÁŘSTVÍ
K Sinoru 251/9, 301 00 Plzeň 10 – Lhota
☎ 605 355 327
radekpeterka@volny.cz, www.krby-peterka.com

JAN VOSECKÝ
stavebnictví, kamnářství
Michalská 318, Bechyně
vosecky.j@seznam.cz
☎ 602 155 682

NOVINKA
GLAZURA MX 207

Mint

Co čteme za kamny?

MARK LANEGAN

Mark Lanegan: Zpívej pozpátku a plač

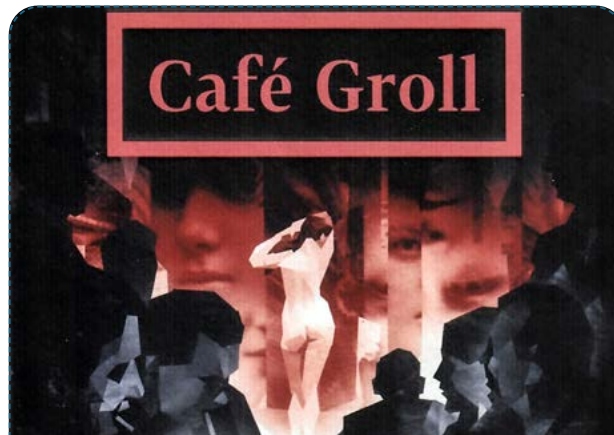
Ne, že by bylo na pultech knihupectví málo memoárové literatury. Občas máme pocit, že když před barákem nějakého „umělce“ pozdraví poštačka, hned ho to inspiruje k tomu, aby začal psát paměti, když už je ta celebrita. Pokud ale napíše paměti chlápek, který prožil takový život, že každý den byl jako rána kladivem, stojí to většinou za to.

Lanegan se narodil v malém zapadlém městečku na severovýchodě Spojených států matce, kterou, jak sám říká, by opravdu nikomu nepřál, a otci, kterého si vlastně ani nepamatuje. A ze všech otevřených oken a dveří tam hrálo to příšerné všudypřítomné country. Mark chtěl poslouchat jinou hudbu, ale nikde žádná jiná nebyla. A tak začal psát svou vlastní. Naštěstí o kousek dál na východ, na samém pobřeží Tichého oceánu, bylo město Seattle, kde se začala psát jedna z nejdůležitějších kapitol hudební historie. Město, ve kterém se zrodil grunge. Pokud jej máte spojený s kapelami jako Nirvana, Pearl Jam či R.E.M., není to jistě chyba. Především s Kurtem Cobainem Lanegena vázalo dlouhé přátelství jak hudební, tak i jejich společná celoživotní náklonnost k všemožným závislostem. Existoval však i grunge, který se nedostal na výsluní jako ti první jmenovaní. Máme na mysli kapely jako Mudhoney, Fugazzi, Screaming Trees nebo Alice in Chains. A to byl svět, ve kterém se Mark Lanegan pohyboval s jistotou provazochodce, který ví, že pod ním zapomněli natáhnout záchrannou síť, ale že když už se vydal na cestu, bude muset udělat další krok a pak další a další, dokud to všechno neskončí.

Když ale odhlédneme od všech těch děsivých příběhů o shánění a aplikaci drog, odmašťování, nespolehlivosti a depresích, zůstane před námi čistě vybraný diamant příběhu neuvěřitelně talentovaného člověka, jehož život v osmdesátých a devadesátých letech minulého století je dokonalou kronikou rockového Seattlu a hudebního stylu, kterému se říká grunge.

Lanegan byl nejen skvělý autor a charismatický zpěvák, ale také prakticky celoživotní narkoman žijící po většinu života na okraji společnosti. Jeho osobní zpověď je syrová, misty až krutá. Chvillemi působí její čtení natolik toxicky, že máte pocit, jakoby se vaše vlastní panenky smřšťovaly do velikosti špendlíkové hlavičky, a musíte knihu na chvíli odložit, abyste se trochu nadechli. Možná ji ani nedávejte čist svým ještě nedospělým dětem, aby se jim nestalo to, co sám autor hned v úvodu přiznává: „*Když se mi jako náctiletému dostala do rukou kniha Williama Burroughse *Feták*, bylo mi tehdy hned jasné, že jednou budu taky závislý na heroinu.*“ Ale třeba k tomu musíte mít jen vrozenou dispozici. Mark Lanegan ji měl.

Café Groll

Jan Štífer: Café Groll

Co by tak mohlo být zajímavého na Českých Budějovicích počátku 20. století. No to byste se možná divili.

Jan Štífer miluje staré domy a ve svých knihách je oživuje dávnou zapomenutými příběhy. Je mistrem krátkých útvarů a tato novela je toho dokonalým důkazem. Jeho příběhy mají příjemný rytmus, milou vůni zaniklých časů i razanci téměř detektivního vyprávění. V novele Café Groll vás zavede do prostředí česko-budějovických nevěstinců, které se pomalu, ale jistě loučí s dobou končícího mocnářství a snaží se adaptovat na novou situaci vznikající Československé republiky. Mladý lékař Rudolf Slíva přichází do Budějovic z nedalekého Říma, aby se ujal lékařského dohledu nad herečkami zdejšího divadla a ženami lehčích mravů. Můžeme jen hledět s mírným pousmáním na to, že v tehdejší době byly herečky i prostitutky zařazovány do jedné kategorie, ale prostě to tak bylo. Jeho maminka je z toho poněkud nešťastná, neboť když syna podporovala na studiích, domnívala se, že se stane váženým lékařem, a rozhodně ho nenechala vystudovat proto, aby se v Budějovicích staral o kurvy. Tatínek mu jeho angažmá naopak trochu závidí.

První republika tehdy pouze převzala osvědčený systém monarchie, v němž byla každá šlapka, v zájmu zachování veřejného zdraví, pod lékařským dohledem. Měla zdravotní knížku opatřenou fotografií a do ní se psaly výsledky pravidelných prohlídek. Nejel přes to vlak a bez důsledně vedené zdravotní knížky nebylo možné provozovat seriózní praxi. Bez knížky se dal tak leda šlapat chodník.

Celá novela je právě orámována příběhem fotografií. Na jedné z nich se usmívá i Anna Václavíková, nejslavnější kurtizána, o které všichni mluví a nikdo ji nikdy neviděl, vedená v nejprestižnějším budějovickém nevěstinci, který se jmenoval Café Groll. Založil jej Adolf Osvald Groll a od roku 1916 jej železnou rukou řídila Vlasta Holubová. Doktor se ujal svého úřadu a stal se lékařem nevěstek, časem i jejich občasným klientem. Víc už snad ani prozrazovat nebudeme, abychom vás neochudili o možnost ponořit se do příběhu plného vášni, úkladů, dobrých úmyslů a zrad, který dojde na 150 stranách útlé knížky až k překvapivému vyvrcholení, které by se snad u příběhu z tohoto prostředí dalo i čekat.

Kniha sklídila velký úspěch, o čemž svědčí fakt, že si její příběh můžete užít i v hledišti Jihočeského divadla, které nastudovalo tuto milostnou romanci z česko-budějovických nevěstinců a úspěšně ji uvádí již několik sezón. Pochopitelně s upozorněním, že v představení se na jevišti kouří, a je doporučeno pro diváky 15+.

...se budeme oddávat letnímu snění za kamny. Říkáme si, že když byla zima teplá, mohlo by být naopak léto studené. Tato konstrukce se sice v redakci nesesetkala s příliš nadšenými reakcemi, ale jeden nikdy neví a důležité je být připraven.

Budeme si tedy povídat o přípravě a skladování dřeva na novou sezónu, na malém sporáčku si uvaříme pár typických letních jídel a dopřejeme si dalších pár dobrých rad pro majitele kamen. Léto je totiž nejlepším obdobím, kdy o ně odborně pečovat a připravit je na zimu, aby nás její příchod zbytečně nepřekvapil.

Zajedeme i na pár výletů, trochu se ještě ohlédneme za významnými jarními kamnářskými veletrhy, které jsme objeli, a zkrátka nepřijdou ani ti čtenáři, kteří se už teď těší na pokračování našich pravidelných rubrik.

Léto už je skoro za dveřmi. Ať už bude horké, nebo studené, suché, nebo deštivé, budeme se na vás všechny těšit. Protože, jak je naším dobrým zvykem, zase si to parádně užijeme!

Víte, že...

- **umami** znamená v japonštině zhruba tolik, co u nás chutný, a označuje „pátou chuť“, vyvolávanou glutamáty. Jako máme chuťové pohárky pro sladké, slané, hořké a kyselé, jsme vybaveni i pro vnímání umami.
- **upapu** není opakem umami, jedná se o citaci z textu populární gastronomické písně: „Upapu, upapu, u Papuánů je zvykem, že když si naplní břicha, drží dvě minuty ticha.“
- Boží mlýny melou **pomalost**, ale jistě. Jenže mnozí tuto nepatřičně relativizují princip tohoto nástroje, kterým nás vybavil Nejvyšší.
- O titul **nejpomalejší** hudební skupiny v historii svádějí souboj dvě tělesa – skupina Codeine a skupina Bohren & der Club of Gore; ta první už dohrála, ta druhá ještě ne; takže vítěz už je asi znám.

KRBY-KAMNA-TURÝNA

OHEŇ V DOBRÝCH RUKOU

specialista pro stavbu krbů a kamen | široká nabídka od prestižních výrobců
kamenná prodejna s více než 111 vzorky
komplexní služby od návrhu až po realizaci | důvěryhodné reference

www.krby-turyna.cz | ☎ 723 174 928

NOVÁ ŘADA:

LEAN 3RL-70h

KRBOVÁ VLOŽKA

VÝHODY

- Kompaktní formát
- Minimální hloubka obestavby
- maximální viditelnost ohně
- Špičkový moderní design

ODPOVĚĎ NA VÝZVY NAŠÍ DOBY

Při vytápění dřevem jsou ideální kompaktní zařízení, která pracují efektivně, čistě a hospodárně. Stejně jako naše inovativní krbové vložky Lean a kompaktní systémy Lean. Navrhli jsme je speciálně pro menší domy a byty s omezeným prostorem nebo nízkými nároky na teplo. Zároveň jsou tyto úsporné modely vybaveny širokou spalovací komorou. Nabízejí maximální zážitek z ohně s minimálními nároky na prostor – i přes nízký tepelný výkon. Další plus: Plochý štíhlý formát nejen šetří místo; přispívá také k energetické účinnosti a pozitivní ekologické bilanci. A pokud jde o design, zařízení Lean září jasnými, moderními tvary. Myslíme si: **To je něco, na co můžeme být hrdí!**

